

INFO LGOG KRING TER HORST

Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap kring Ter Horst
Opgericht 1 januari 1974

1989 no 0; 1990 no 1 en 2; 1991 no 3 en 4; 1992 no 5 en 6; 1993 no 7 en 8; 1994 no 9 en 10; 1995 no 11, 12 en 13; 1996 no 14 en 15; 1997 no 16 en 17; 1998 no 18 en 19; 1999 no 20 en 21; 2000 no 22 en 23; 2001 no 24 en 25; 2002 no 26 en 27; 2003 no 28 en 29; 2004 no 30 en 31; 2005 no 32 en 33; 2006 no 34 en 35; 2007 no 36 en 37; 2008 no 38 en 39; 2009 40 en 41; 2010 no 42 en 43; 2011 no 44 en 45; 2012 no 46 en 47; 2013 48 en 49; **2014 no 50 en 51**

INFO LGOG KRING TER HORST

Zesentwintigste jaargang, nummer 51, september 2014

Een uitgave van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap kring Ter Horst.

INFO LGOG verschijnt twee maal per jaar. De oplage is 200 exemplaren.

REDACTIE INFO LGOG

Dhr. J.H. Jenniskens (Jos)
Engelerveld 14, 5961 DP Horst.
Telefoon: 077 398 2948
Telefoon: 06-13636386
mailadres: josjenniskens@home.nl

Dhr. J.T.L. Duijf (Jan)
Kloosterstraat 19, 5961 GE Horst
Telefoon: 077 398 8322
Mailadres: jtlduijf@hetnet.nl

Redactieadres: Engelerveld 14, 5961 DP Horst, telefoon 077 398 2948
e-mail: josjenniskens@home.nl

INHOUDSOPGAVE

<i>Van de redactie</i>	4
<i>Het woord is aan de voorzitter</i>	5
<i>Column</i>	
Historische sensatie (7). Wim Moorman	8
<i>Artikelen</i>	
Ter Voert in de Echo	11
De kosterwoning in Tienray	15
Station Horst-Sevenum deel 1	18
Een feestgids uit 1947 met 160 advertenties	22
America 12 oktober 1944	37
Schutterij te Grubbenvorst bestond al in 1637	42
Karel Heijs, huisarts in Meerlo	45
Wout Keijumans, gesneuveld in Broekhuizen	49
<i>Opinie</i>	
De inschattende oogopslag	52
<i>Column</i>	
Een boring om nooit te vergeten. Xavier van Dijk	55
<i>Lezingen en Excursies</i>	58
<i>Boekbespreking</i>	59
<i>Bestuurszaken</i>	
Cursus GENEALOGIE	62
Programma 2014	63
Bestuur LGOG kring Ter Horst	64

VAN DE REDACTIE

Een streven van uw redactie is om artikelen te plaatsen die gaan over alle kernen van Horst aan de Maas. Door de bereidheid van Jeu Derikx om voortaan een vaste bijdrage te leveren over de geschiedenis van Broekhuizen en Broekhuizenvorst, komt de verwezenlijking van dat doel weer wat dichterbij. We heten Jeu dan ook van harte welkom bij de club van vaste medewerkers!

Evenveel deugd doet het ons dat we van Jorgen Dinnissen en Wim Moorman ongevraagd artikelen aangeleverd kregen. Het artikel van Jorgen kent een filosofische inslag. Het resultaat is een persoonlijke bezinning op de beleving van geschiedenis. Jorgen daagt de lezer uit, door het geven van een mening, om zijn eigen positie ten opzichte van het onderwerp te bepalen. Een benadering van geschiedenis die goed past bij de opvatting over historie van Pieter Geyl: ' een discussie zonder eind'. Geyl dacht dat wij de uiteindelijke historische waarheid wel nooit zullen vinden, maar dat mag de historicus niet verhinderen er eerlijk en oprecht naar te blijven streven.

Wij wensen u veel nadenkend leesplezier toe.

AAN HET BEGIN VAN EEN NIEUW SEIZOEN

Marcel van den Munckhof, voorzitter

Het eerste halfjaar van 2014 zal ongetwijfeld de geschiedenis in gaan als een bewogen tijd voor de luchtvaarthistorie. De verschillende tragische gebeurtenissen met daarbij als hoogtepunt maar liefst drie neergestorte vliegtuigen in een week tijd geven daar ook alle aanleiding toe. Bijzonder tragische gebeurtenissen, vooral natuurlijk voor de slachtoffers en hun directe nabestaanden, óók woonachtig in onze directe omgeving. Heel Nederland liet zich, na de aanslag op de MH17, van een andere kant zien en van noord tot zuid, van west tot oost was Nederland verenigd in emotie, verdriet en woede.

Over vele jaren zullen deze evenementen ongetwijfeld onderwerp van lezingen worden voor genootschappen als het onze. Al gaat het maar om het vinden van een sociologische verklaring voor de saamhorigheid; het hele land was daadwerkelijk één, in tegenstelling tot wat sommige suggereren in artikelen in de media over het aparte "Limburg-gevoel" dat zij menen te ontwaren en proberen te verklaren.

Dit jaar bestaat het koninkrijk der Nederlanden 200 jaar; op 16 maart 2015 hebben we tweehonderd jaar een monarchie. De speciale positie die Limburg hierbij neemt (vanwege de Belgische opstand klopt deze datum voor onze streken niet) is een onderwerp dat het Bestuur van de kring Ter Horst graag op de agenda wil zetten. Op dit moment is het nog niet duidelijk of dat gaat lukken, we zijn druk doende met het vinden van een geschikte inleider.

Ook wordt dit jaar de Eerste Wereldoorlog herdacht: het is immers 100 jaar geleden dat deze Groote Oorlog begon. Omdat de kring in 2012 een uitstap naar Ieper en de slagvelden van de Somme heeft georganiseerd, willen wij niet te veel aandacht meer aan deze oorlog besteden; in het recente verleden hebben we er ook al lezingen over gehouden.

De eerste lezing van het nieuwe seizoen blijven we dicht bij huis. We zullen dan namelijk het boerenleven op het platteland gaan bekijken aan de hand van talrijke voorbeelden die onze inleider uit

Castenray bij elkaar gesprokkeld heeft. In november zullen we dan onze aandacht gaan richten op de kolenmijnen in onze provincie. Het jaar 2015 wordt het Jaar van de Mijnen. In de novemberlezing wordt niet alleen gesproken over het ontstaan van de mijnen tot aan hun ondergang, maar ook over de talrijke forenzen uit onze omgeving die dagelijks met de bus naar het zuiden werden gebracht.

We blijven "Limburgs" doen door tijdens de wintermaanden u een cursus Limburgse literatuur aan te bieden. Zoals u wellicht bekend is, heeft LGOG ook een commissie Literatuurgeschiedenis. Onder de titel Literatuur in Limburg, literatuur van Limburg zullen wij drie avonden aanbieden in het kader van onze wintercursus. Er zal worden gesproken over Veldeke, Aafjes maar ook over Van Reen.

De andere lezingen, die nu nog niet genoemd zijn, beloven ongetwijfeld interessant te worden maar het voert te ver die hier allemaal op te sommen. Wel wil ik nog vermelden dat we er op uittrekken. Het blijkt dat excursies altijd in een behoefte voorzien (in juli, tijdens de zomeravondwandeling in Meterik, waren er maar liefst 56 belangstellenden komen opdagen). Om die reden gaan we, net na de kerstvakantie, in het kader van de kerkencyclus de kerk van Melderslo bezoeken. Maar we gaan ook nog enkele dagen op excursie: eind september vertrekken we twee dagen naar Henegouwen en Louvre-Lens.

In Henegouwen bezoeken we de stad Bergen die in 2015 Culturele Hoofdstad van Europa zal zijn. Verder wordt een bezoek gebracht aan de "noordelijke antenne" van het Parijse Louvre-museum: sinds december 2012 is dit culturele hoogtepunt te bezoeken in het voormalige mijnbouwgebied van Noord-Frankrijk. Ook Doornik wordt nog bezocht, Unesco-erfgoed sinds een aantal jaren. Kortom, een reis met alleen maar hoogtepunten die dan ook al volgeboekt is en waarvoor zelfs een wachtlijst bestaat!

Tenslotte, dit jaar bestaat de kring 40 jaar. Wij hebben besloten om daarom iets symbolisch te willen doen voor onze kring maar ook voor de gemeenschap. Tijdens de afgelopen jaarvergadering hebben wij de Camps Mop doen herrijzen en u plaatselijke hapjes aangeboden. In het najaar willen wij een boom gaan planten. Die

boom zal een herinnering aan ons 40-jarige jubileum zijn. We hebben voor een mispelboom gekozen omdat in het wapen en in de vlag van onze gemeente de mispel voorkomt. In samenwerking met de stichting Horster Landschap en met de gemeente Horst aan de Maas zullen wij deze mespillus gaan planten; het tijdstip zullen wij uiteraard bekend maken en de leden worden uitgenodigd aanwezig te zijn!

Kortom, wij hopen dat u tevreden bent met ons aanbod en dat u weer met velen zult deelnemen aan onze activiteiten. Mocht u iets missen aan ons programma, schroom niet en laat het ons weten: we kunnen dan altijd de mogelijkheden bekijken. Ik wens u een fijn seizoen toe! ◀

HISTORISCHE SENSATIES (7)

Boodschappenbriefjes

Wim Moorman

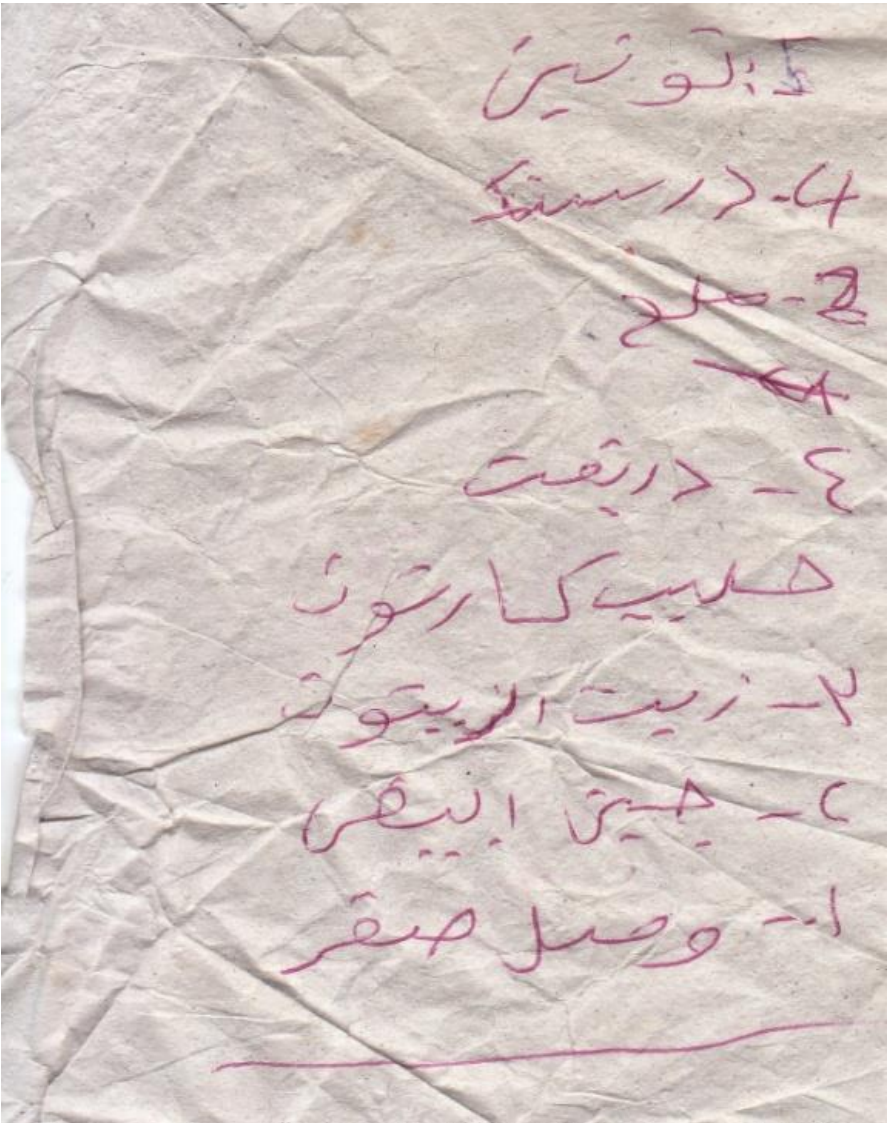
Elke gek z'n gebrek. Zo ben ik sinds enkele jaren opraper van Horster boodschappenbriefjes. Hoewel ik mezelf niet als dwangmatig opraper zou willen betitelen heb ik inmiddels wel een collectie opgebouwd die bestaat uit meer dan honderd exemplaren.

Met het interpreteren van die briefjes kun je avonden vullen: zou de schrijver nou een bijstandsmoeder met drie kinderen of een bankdirecteur zijn? Hoeveel gezinsleden hebben een bijdrage geleverd aan het briefje? Leiden schrijvers van chaotische briefjes ook een chaotisch leven? Is de auteur dialectspreker? Valt aan de hand van het briefje iets te zeggen over de inrichting van de woning van de briefjesschrijver? U ziet: een vrij onschuldig vermaak, zonder enige wetenschappelijke pretentie.

Het merendeel van de opgeraapte briefjes is niet heel bijzonder. Iets in de trant van '1 pond suiker, 2 kroppen sla, 2 pakken yoghurt, Pringles (paprika), 1 fles cola' en dat was het dan. Valt niet zo heel veel aan te interpreteren. Wat niet wil zeggen dat zo'n briefje het bewaren niet waard zou zijn. Want elk briefje is een tijdsdocument. Pakweg dertig jaar geleden zat yoghurt bijvoorbeeld nog veelal in flessen verpakt en pakweg twintig jaar geleden had in Horst nog nooit iemand van Pringles gehoord.

Zo af en toe doe ik ook wel eens mooie vondsten. Doemt er ineens 'petatte' op tussen de afbakbroodjes, de peperkoek, de toastjes en de muntthee. Blijkt 'muziek' verdwaald op een briefje met biogarde, fruit, brie en avocado. Stuit ik op het prachtige 'kluutjes', zonder te weten wat de schrijver daar nou mee zou kunnen bedoelen. Tref ik een klassieker als 'champions' aan in het gezelschap van kougum, foolie en ertesoepe. Bijzonder zijn ook de niet in het Nederlands geschreven briefjes. Zo bevinden zich in mijn collectie Duits-, Pools- (minder dan je misschien zou verwachten) en Engelstalige briefjes. Absoluut pronkstuk is een briefje waarvan ik veronderstel dat het in het Arabisch of Farsi is gesteld. Omdat ik het opdraapte bij de ingang

van Albert Heijn ga ik er vanuit dat het een boodschappenbriefje is, maar als u zegt dat het een doktersrecept is geloof ik het ook.

Historische sensaties in de zin van Huizinga ('een gevoel van onmiddellijk contact met het verleden') zou ik de vondst van zulke opmerkelijke briefjes niet willen noemen. Sensaties met een

historische dimensie zijn het echter wel degelijk. Dat je in Horst anno 2014 een in het Arabisch of Farsi geschreven boodschappenbriefje (of doktersrecept) kunt vinden, zegt iets over het Horst van nu. Zoals ook het gebruik van dialect op boodschappenbriefjes, de op de briefjes vermelde producten en de reclame op in boodschappenbriefjes omgetoverde kassabonnen en folders iets zeggen over het Horst van nu.

Dat mijn opgeraapte Horster boodschappenbriefjes geen historische sensaties in de zin van Huizinga zijn, betekent uiteraard niet dat ze het niet alsnog kunnen worden. De ontdekking van een Horster boodschappenbriefje uit zeg 1921 zou bij mij geheid een historische sensatie in Huizingaanse zin teweegbrengen. Iemand die in zeg 2103 'mijn' Horster boodschappenbriefjes van omstreeks 2010 ontdekt, zal ongetwijfeld hetzelfde overkomen. Bedenk daarom de volgende keer dat u mij een beduimd boodschappenbriefje van straat ziet oprapen dat ik dat vooral doe om ook de 22e-eeuwer het genoeg van een historische sensatie in Huizingaanse zin te laten smaken. ◀

FA. H. THEUNISSEN & ZN
dakbedekkingen
sinds 1927

Noordsingel 11, 5961XW Horst
Telefoon 077-3981420
Telefax 077-3988603
Internet www.theunissen-dakbedekkingen.nl

GESCHIEDENIS VAN HORST PUBLIKATIES IN DE VOORMALIGE ECHO

H. G. ter Voert

H.G. Ter Voert (1905-1984) verdiepte zich jarenlang in de regionale historie en publiceerde daarover regelmatig in de Echo. In 1935 werd hij benoemd tot hoofd van de Lagere School in Griendtsveen. Tot aan zijn pensionering in 1970 zou hij deze functie blijven bekleden.

Hij schreef een reeks over het kasteel van Horst en zijn bewoners. Zijn artikelen bevatten een schat aan wetenswaardigheden. De redactie heeft daarom besloten om delen van de serie nogmaals te publiceren.

De verbouwing van de St. Lambertuskerk te Horst in 1924 bestond o.a. hierin, dat ongeveer de helft van het lange priesterkoor werd afgegraven tot dezelfde hoogte als de ruimte voor de parochianen, die zodoende met het afgegraven stuk vergroot werd. Vroeger was zo'n lang priesterkoor wel nodig geweest, want de gilden en broederschappen verlangden zoveel mogelijk ieder een eigen altaar. Later verdwenen die altaren voor en na en bleef men zitten met een veel te groot en bijna leeg priesterkoor, terwijl er voor het steeds toenemend aantal parochianen meer en meer gebrek aan ruimte ontstond.

Toen begin november 1924 werklieden van aannemer G. Cuppen bezig waren met het opbreken van de vloer in het priesterkoor, ontdekten zij een onderaards gewelf. Nieuwsgierig maakten zij er een opening in en lieten een brandende kaars in de donkere ruimte zakken. Wat zagen ze? Beenderen en deels vergane lijkkasten.

De toenmalige Deken van Horst, Th. Creemers, vroeg Pastoor M.J. Janssen te Meerlo (door zijn tijdschriftartikelen bekend als geschied- en oudheidkundige) en Pastoor J.A.L. van Soest te Broekhuizen vorst of zij eens 'n onderzoek wilden komen instellen. Dat onderzoek had plaats op maandag 10 november 1924.

De ingang van de grafkelder vonden zij aan de oostzijde van het altaar, doch die ingang was geheel met puin gevuld. De werklieden verwijderden eerst dit puin en stieten toen op een muur van 1,5 steen dikte. Ook deze muur werd doorbroken. Nu vertoonde zich

een eenvoudige kelder met tongewelf. De kelder was 2.50 m lang, 1.85 m breed en 2.30 m hoog. De ruimte was door ijzeren dwars staven in drie verdiepingen verdeeld. Op de staven stonden lijkkasten, d.w.z. alleen de metalen binnenkisten, want de houten buitenkisten waren bijna geheel vermolmd.

De bovenste laag bevatte de kisten met het gebeente van:

1e Wilhelmina van Bronkhorst, overleden 25, mei 1669, eerste echtgenote van Willem Vincent van Wittenhorst;

2e “Juffer Anna Wilhelmina van Wittenhorst” - zoals op een klein zinken zerkje gegrift was. Zij was een dochtertje van Willem Vincent van Wittenhorst en diens tweede echtgenote Cecilia Catharina van Bocholtz. Volgens de pastorale registers is dit kind overleden 4 september 1671;

3e Willem Vincent van Wittenhorst. Zijn kist droeg als opschrift: „Obiit (= gestorven) 4 april 1674 Heer Wilhelm Vincent Baron van Wittenhorst ende Horst etc. die deese heerlickheyt int jaer 1660 heeft aangekocht weder aen die familie.” Deze kist had een lengte van 1.92 m.

Op de onderste rij staven stonden twee lijkkasten en, om nu maar even vooruit te lopen, met het gebeente van:

1e Antoon Uldarik, Graaf van Frezin, gestorven 20 november 1724 en

2e diens echtgenote Maria Adriana Alexandrina Theresia van Wittenhorst, overleden 15 augustus 1738.

De onderste staven zaten slechts 30 à 40 cm boven de vloer; daar kunnen dus nauwelijks kisten gestaan hebben. Van vroegere bijzettingen werden in de grafkelder nog gevonden 11 schedels en meerdere beenderen.

De genoemde Heren Pastoors Janssen en Van Soest maakten een verslag van hun bevindingen en publiceerden dit in “Limburgs Jaarboek” XXXI 1925 Vierde aflevering. Zij tekenden er bij aan, dat zij betwijfelden of dit wel de oorspronkelijke grafkelder der familie

Van Wittenhorst was. Anna de echtgenote van de Horster gemeentesecretaris Henricus de Haen, stamde uit het adellijk geslacht Van Broekhuizen, Blijkens het pastorale sterfregister stierf zij 18 mei 1665 en werd daags daarna 's avonds om 9 uur begraven voor het altaar van Onze Lieve Vrouw, met toestemming van Willem Vincent van Wittenhorst, omdat daar vroeger de grafstede schijnt geweest te zijn van de Heren van Horst.

Wij kunnen daar nog aan toevoegen, dat in 1682 de Vrijheer van Wassenaar en Warmond door bemiddeling van Cecilia Catharina van Bocholtz, in de kerk te Horst een solemneel jaargetijde fundeerde voor de ziel van Wijlen Diederick van Wassenaar, in leven Heer van Wouw (een plaatsje tussen Rozendaal en Bergen op Zoom) en Kolonel in dienst van de Verenigde Nederlanden.

Deze Diederick was begraven in de kerk te Horst op het hoge koor onder de „tumbe" (= grafmonument) van het Huis Horst. Die tumbe is vermoedelijk de kolossale grafsteen, waarin Johan van Wittenhorst den alden (1523-1569) en diens echtgenote Josina van Wees levensgroot gebeiteld zijn en die thans in de muur van het portaal der St. Lambertuskerk is ingemetseld. ◀

Dit artikel van Ter Voert in de Echo is kennelijk zo belangrijk dat het in vele publicaties voorkomt.

MUNCKHOF

**Zorgeloos vervoer
begint bij Munckhof**

**Tel. 077 397 8888
www.munckhof.nl**

DE KOSTERSWONING IN TIENRAY

Harrie Raaijmakers

Zo op het eerste gezicht is het gebouw op de foto een gewoon huis met een schuurtje ernaast. Toch is er iets bijzonders te zien aan de Kloosterstraat 6 te Tienray. Vandaar dit verhaal van de Tienraykenner bij uitstek.

In Tienray stonden omstreeks 1850 tien woningen en woonden er vijftig mensen. Pastoor Maessen verzuchtte: wat stelt Tienray nou voor? Tien huizen en één Lieve Vrouw.

Vijftig jaar later was het aantal inwoners verdubbeld. De roep om een eigen parochie werd luider. Pastoor Maessen zag daar niets in. Hij zou dan zijn “kindje”, de Lourdesverering, kwijt raken.

De parochianen uit Tienray zouden nog tot 1927 hun godsdienstige verplichtingen in Swolgen moeten verrichten. Daar was ook het kerkhof.

Toen Maessen in 1909 opgevolgd werd door Aegon jonkheer Von Bönninghausen begon die al stappen te ondernemen: er werd op 12 juli 1914 grond aangekocht in de omgeving van de kerk en er werden plannen gemaakt voor de bouw van een pastorie. Hij ging op zoek naar een pachter, zodat het kerkbestuur geen financieel risico zou lopen. Hij vond die in Blitterswijck in het echtpaar Henckens-Martens. Dit echtpaar wilde voor drie jaar de woning huren en het zou per jaar vier procent van de stichtingskosten betalen. Dat was f 172,00. Na deze toezegging kreeg architect J.M. Keijzers uit Horst opdracht een tekening te maken. Van de opbrengsten van de parochiewinkel zouden de kosten betaald worden. Het werd een mooie woning voor iets meer dan tweeduizend gulden, die gebouwd werd door aannemer Van Neerven uit Meerlo. De kelder bleef echter lekken.

Bij de woning hoorde een “schuur” en een grote boomgaard, gelegen aan de huidige Bernadettelaan. Inmiddels zijn op dit perceel de latere pastorie gebouwd alsmede vier woningen en een transformatiehuisje. Aan de noordkant grensde het aan het perceel van het klooster. Maar er was in 1914 toch één groot probleem. Doordat de Eerste Wereldoorlog was uitgebroken, kon de heer Henckens zijn boerderij niet verkopen.

Leiden was in last, maar Constant, Henri, Jean Dietz was de reddende engel. Hij was directeur van steenfabriek Van Daal en Co. Dat bedrijf was gelegen aan de Swolgenseweg. Hij was tevens dirigent van verschillende muziekgezelschappen in de streek. Hij bleef er wonen tot zijn dood in 1931. Daarna kwamen er bedienaren van de kerk er wonen.

Op bijgaande foto ziet U: emeritus pastoor Dinckels voor de zogenaamde kosterwoning.

Als koster hebben er gewoond: Piet Kersten uit Holthees en Martien Hoenselaar uit Milsbeek.

Vandaar de naam “kosterwoning”. De woning werd vanaf 1955 bewoond door pastoor Dinckels, die met emeritaat was gegaan. Piet Kersten verhuisde naar Swolgen. Na de dood van pastoor Dinckels in 1963 werd de woning verkocht aan Jac en Riek Crienens – Van Rijswijk. Na de dood van Jac in 2001 bleef Riek er wonen.

Het witte gedeelte links was één van de tien woningen in 1850. Daaraan heeft aannemer Van Neerven uit Meerlo in 1914 de zogenaamde kosterwoning “geplakt”. Het zogenaamde Huyske

werd gebouwd in 1781 door Franciscus Custers van Custerplaats voor zijn ouders: Gerardus Custers (1722-1788) die gehuwd was met Hermina van de Speelhoff (1718-1801). Zij was tot haar dood de koster van de kapel te Tienray. Ook Klassens heeft in het huisje gewoond.

De informatie over het Huyske kreeg ik van de heer Hay Dietz. ◀

P.S. Als blijk van goede wil schonk het echtpaar Henckens – Martens de zesde statie van de buitenkruisweg in Tienray.

Voor al uw

FIETS-REPARATIES en 2e HANDS FIETSEN

WIEL BECKERS
RIJWIELSERVICE
Van Merwijkstraat 47
Horst

Open: ma t/m vrij 19.00-20.00 uur

Bel voor inlichtingen:
077 - 398 63 32

STATION HORST-SEVENUM

Fragmenten uit de spoorweggeschiedenis (1)

Nel Verstegen-Maessen

“Op 1 oktober 1866 raasde “het ijzeren paard” voor de eerste keer door het rustige Noord-Limburgse landschap.” Dit zou zo maar een krantenkop uit 1866 kunnen zijn. Op 1 oktober werd de spoorlijn Eindhoven – Venlo officieel geopend. De geschiedenis van het station Horst-Sevenum is onlosmakelijk verbonden met de geschiedenis van het spoorwegnet. De Nederlandse Spoorwegen vieren dit jaar haar 175-jarig bestaan. Nel Verstegen besteedt in een drietal artikelen aandacht aan het station Horst-Sevenum.

Spoorlijn Eindhoven - Venlo

De eerste spoorlijn in Nederland (Haarlem-Amsterdam) werd 20 september 1839 geopend, enkele andere lijnen volgden. Vóór 1860 was de exploitatie van spoorlijnen voornamelijk een particulier aangelegenheid. Op 6 december 1859 werd een nieuw spoorwegplan door de regering aangenomen. Een jaar later, op 18 augustus 1860, werd de wet tot aanleg van spoorwegen voor rekening van de Staat aangenomen. De Staat ontwikkelde een netwerk dat zo in elkaar stak dat met een minimale spoorlengte, zo veel mogelijk steden aangesloten konden worden.

De eerste lijn die door de Staat in het zuiden van Nederland werd aangelegd was de “Staatslijn E”: van Maastricht via Sittard, Roermond, Venlo, Helmond, Eindhoven, Boxtel en Tilburg naar Breda. Hier zou de lijn aansluiten op de bestaande lijn naar Roosendaal. Bij Boxtel zou de lijn aansluiten op de spoorlijn Boxtel – Utrecht, die bekend werd onder de naam “Staatslijn H”.

Met de aanleg van deze spoorlijn was het de bedoeling de grote steden met elkaar te verbinden. Voor de rest moest de verbindinglijn (uit financieel oogpunt) zo kort mogelijk zijn. Daarom liggen stations soms ver verwijderd van een dorpskern. Zo ligt station Horst-Sevenum ca. 2 km van Sevenum verwijderd en ca. 3 km van Horst. Sevenum zowel als Horst deden veel moeite om de spoorlijn (het station) dichterbij hun dorpskern te krijgen, maar hier

werd niet op ingegaan. De lijn Eindhoven – Venlo zou dwars door de Peel gaan en dat traject moest zo kort mogelijk zijn, omdat de aanleg van de lijn door de Peel erg kostbaar was. Bij lange droogte zou de licht brandbare Peelgrond door vonken uit de locomotief in brand kunnen geraken. Daarom zou de Peelgrond op een breedte van tientallen meters afgegraven en door zandgrond vervangen moeten worden.

Op Limburgs grondgebied kwamen er stopplaatsen in Venlo en Horst-Sevenum. Blerick kreeg in 1868 een halte en in Helenaveen (Griendtsveen) kwam in 1868 een stopplaats, waar ook een overslaghaven kwam aan het kanaal van Deurne. Het station Helenaveen werd pas in 1881 gebouwd. Dit gebouw lag op het huidige Griendtsveense grondgebied, maar het dorp Griendtsveen werd pas in 1885 gesticht. Op 1 augustus 1894 werd station America geopend.

Station Horst-Sevenum

Het stationsgebouw kwam op Horster grondgebied te liggen en de laad- en losplaats op Sevenums grondgebied. Op het stationsemplacement kwam een haltegebouw, een gebouwtje met toiletten en magazijn, een bergplaats voor goederen en een dubbel verhoogde ladingplaats. Rondom kwam een houten afrastering van 870 meter lang, waarin vier dubbele draaihekken van 4 m breed en twee enkele draaihekken van 2 m breed.

Het stationsgebouw bestond uit een hoog middendeel met puntgevel met aan weerszijden een korte even hoge vleugel die aan de straatzijde iets, en aan de perronzijde sterk terug sprong. De gootlijsten en windveren hadden een geschulpte rand. Als dakbedekking werd zink gebruikt.

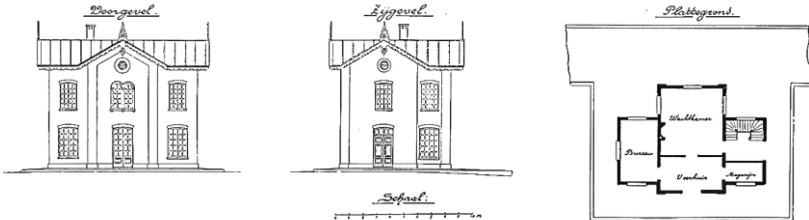
De middenbouw was 5 m lang en 8 m breed, de beide vleugels 3 m lang en 5 m breed.

De begane grond bestond uit een vestibule (4,55 x 2,45), bureau (2,75 x 4,55), wachtkamer (4,55 x 5,00) en een trappenportaal (2,75 x 3,05). De bovenverdieping was de woning van de stationschef, deze bestond uit drie kamers (resp. 4,55 x 2,45, 2,75 x 4,55 en 4,55 x 3,85), keuken (2,75 x 1,40) trapportaal (2,75 x 3,05) en gang. Het hele gebouw was onderkelderd. Aan de straatzijde kwam een stoep van 31 m lang en 2 m breed, aan de spoorwegzijde was de stoep

(perron) 80 m lang en 4,50 m breed. De kosten van het gebouw bedroegen f 8700.

TYPE 5^e KLASSE.

STATIONS: GORSEL, STAPHORST, OLSI, WIJHE, LAREN, MARKELO, VELP, DE STEEG, DIEREN, BRUMMEN, BEST, NUENEN, DEURNE, HORST-SEVENUM, SWALMEN, REUVER, TEGELEN, WOUW, WOENSDRECHT, KAPELLE, SUSTEREN, ECHT, MAASBRACHT, DRONRIJF, BUNDE, BEEK-ELSLOO.

Van het oorspronkelijke stations is geen afbeelding bekend, wel de ontwerptekening uit 1866.

Vijf jaar later (1871) werden de zijvleugels van het station vergroot, hierin kwamen aparte wachkamers voor de derde klasse en voor de eerste en twee klasse.

Foto 1872

Rond 1915 werd het middendeel van het station verhoogd met een tweede verdieping en werd het dak van pannen voorzien. Hiermee verdween ook de mooie geschulpte rand

Foto 1915

Enkele jaren later werd het hele gebouw witgepleisterd. ◀

P.S. Op het ogenblik ben ik bezig met het uitzoeken van de geschiedenis van de spoorlijn Venlo-Eindhoven. Met name op het grondgebied van Horst aan de Maas. Dus vanaf Heierhoeve tot en met Griendtsveen. Station Horst-Sevenum zal de hoofdmoot worden. Onder de titel "Van station Horst-Sevenum tot Staatsie 1866" zal t.z.t een boekje verschijnen. Ik ben nog op zoek naar foto's van de laad- en losplaats, wachtposten op het grondgebied van Horst aan de Maas, overwegen (met slagbomen), activiteiten van NS-medewerkers in Horst aan de Maas, etc. nelverstegen@kpnmail.nl

EEN FEESTGIDS UIT 1947

De Horster Middenstand in 160 advertenties

Jos Jenniskens

Bij werkzaamheden in het archief van het dekenaat Horst zag ik een archiefdoos met het opschrift "Curiosa". Nieuwsgierig wat daar in zat, vond ik een feestgids bij het 50 jarig bestaan van het Horster Mannenkoor. Dit feest werd gelijktijdig gevierd met het 130 jarig bestaan van de harmonie van Horst. Voor het mannenkoor was dit feest 3 jaren te laat, maar niemand had in 1944 behoefte aan een feest.

Bladerend door deze feestgids van ongeveer 100 pagina's viel op dat er maar 13 pagina's tekst waren, de rest waren allemaal advertenties. 160 bedrijven boden hun waren en/of diensten aan. Hiervan blijken 30 bedrijven nu nog te bestaan. Deze zijn aangegeven in kleur.

Per branche krijg je zo een inblik in de historie van de Horster Middenstand. Er moet wel bijgezegd worden dat deze 160 bedrijven niet per definitie alle Horster bedrijven zijn, maar wel een

erg groot gedeelte. De harmonie en het mannenkoor hebben toen duidelijk veel werk gestoken in het ronselen van advertenties.

10 Aannemers en wegenbouw, allemaal gestopt of overgenomen.

- ◆ Fa Haegens-Martens, Meterikseweg later Herstraat;
- ◆ Gebr. Hoebers, Hoofdstraat; ◆ F.M. Poels & Zn, Herstraat; ◆ J.C. Haegens, Karanestraat; ◆ J. Haegens & Zn, Kranestraat;
- ◆ J.M.Peelen & Zn, Herstraat;
- ◆ Jos.Keijsers & Zn, Schoolstraat; ◆ J.Coppus-Baltussen, (?);
- ◆ L.Coppus-Houben, Jacob Merlostraat; ◆ Janssen en de Jong, wegenbouwbedrijf, Meterikseweg later Industrierrein.

6 Administratie/accountantskantoren, allen gestopt of overgenomen.

- ◆ W.H.Marcellis, Wilhelminaplein; ◆ H. Boots, Gasthuisstraat daarna St Lambertusplein (nu Zichtadviseurs); ◆ A.Martens, van Douverenstraat (Ass. Groep Horst); ◆ J.A.M.van Rensch, Loevestraat daarna Stationstraat (nu Zichtadviseurs); ◆ Jos Baeten, Meterikseweg daarna Venloseweg (Ass. Groep Horst); ◆ H.Hanssen, Sevenum-Horst-Venray.

1 Architect, gestopt

M. Keijzers, Wilhelminaplein

1 Betonwerken, gestopt.

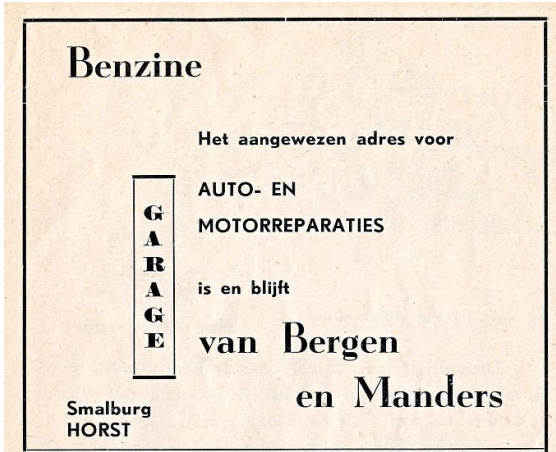
Gebr Hermans, Stationstraat.

2 Bouwmaterialen- en Houthandel

R. Coppus & ZN, Gasthuisstraat nu Bastiaans Industrieterrein.

A.TH.Mol v/h Litjens, Houthandel, Venloseweg.

4 Auto-verhuur en reparatiebedrijf, hiervan is van de Munckhof nog over

- ◆ P. Schmits, Molenstraat;
- ◆ P.C.Bekkers, Gasthuisstraat;
- ◆ van Bergen en Manders, Venrayseweg;

(het zetduiveltje heeft in Horst een smalle burg neergezet)

- H.v/d Munckhof, Venrayseweg nu Industrieterrein.

11 Bakkers, hiervan zijn er nog 2 over.

Brood kan dus witter dan wit zijn..

Vaar Uw

Koninklijke waren,
Brood en banket naar

Jaan Bertrams-Jaaste

Jacob Meerlostraat B 274 – HORST
Ruim gesorteerd in suikerwerken

...en koninklijk

♦ F.Houben, Steenstraat; ♦ Toon Bertrams-Joosten, Jacob Merlostraat; ♦ L.Kleven-Jacobs, Venloseweg; ♦ Vict. Paulissen, Gasthuisstraat; ♦ Gielen-Verstappen, Herstraat; ♦ **Derix en Christaans, Herstraat nu Kerkstraat**; ♦ Freriks, Loevestraat nu bloemenzaak; ♦ Gebr.Verbeeten, Stationstraat naast café de Schuffel; Houwen-Doesborg, Hoofdstraat Horst; ♦ H.A. Eikmans, Meterikseweg; ♦ **A. Steeghs Wilhelminaplein nu Veemarkt**

5 Brandstoffenhandelaren, allen gestopt.

**HUISVADERS-
HUISMOEDERS** !

*Zorgt nu vaar Uw
wintervoorraad*
KOLEN

Brengt ons Uw bonnen
en U ontvangt direct de gewenste soorten

●
**Steeds voorradig
alle soorten**

Huisbrand	Cokes
Anthraciet ^{20/20-20/20}	Bruinkool
Nootjes 4	Union-briketten
Eier-briketten	

VERHAEGH's
Brandstoffenhandel Telefoon 63 - Horst

- ♦ E. Joosten-Cleven, Stationsstraat;
- ♦ Verhaeg's Brandstoffenhandel, Schoolstraat;
- ♦ W.v/d Bekerom, Afgang;
- ♦ Van Daalen's Olie import Mij N.V Venlo, Kerkstraat;
- ♦ Chr.Cuppen, Stationstraat;
- ♦ Lambert Beelen, Americaanseweg;

(huisvaders en huismoeders!)

1 tankstation

G. Vissers, tankstation, v/h Herstraat nu Stationsstraat.

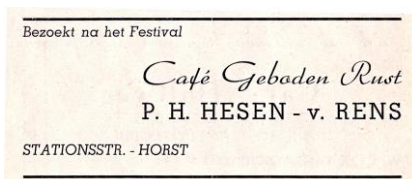
1 Bioscoop, gestopt.

P.G.Mooren v/d Beuken, Schoolstraat.

1 Bloemist, gestopt.

P van Well, Venrayseweg daarna St Lambertusplein.

17 Cafés, café-restaurant en/of hotel, hiervan zijn nog 4 lokaties actief

- ◆ J. Houwen, nabij rotonde Venloseweg-Meldersloseweg;
- ◆ H. Geeraets, Café „Stad Venlo" Venloseweg (de Grieze);
- ◆ W. v/d Munckhof, Café "de Nieuwe Lind", Venrayseweg;
- ◆ W.Verheijen, Wilhelminaplein (Cox Jeu); ◆ Wed. P.Thielen, Venrayseweg; ◆ M. Paulissen, Stationsstraat; ◆ W.Cox, Café Halfweg, Tienraijseweg; ◆ P.H.Hesen-van Rens, Café Geboden Rust, Stationstraat; ◆ **Wed. G van Rensch, Wilhelminaplein thans Liesbeth's café;** ◆ **A. Cuppen-Verheijen, Café De Beurs,** Gasthuisstraat; ◆ Poels Mien, Gasthuisstraat; ◆ **G.Camps-Jacobs, Venrayscheweg Horst nu Cambrines;** ◆ **Th.van Heijster, Wilhelminaplein nu café de Lange;** ◆ Cafe-restaurant “de Oude

Lind", Venrayseweg; ♦ J. Kunzler, Danszaal Zaal Prins van Oranje, Herstraat Horst; ♦ Hotel Josten, Kerkstraat t.o. de kerk;
♦ Rit-Sanders, hotel-vergaderzaal, Herstraat.

1 Dakdekker gestopt.

Firma Schattorie-Thielen, Herstraat.

1 Drankenhandel-brouwerij gestopt

Vullingsh Bieren, (?)

2 Drogisterijen beiden gestopt

♦ O.P.v.Rijn, Kerkstraat nu "Terlago";

♦ E.Theunissen drogisterij "Sint Lambertus", Herstraat.

1 Drukkerij, overgenomen.

H.van Lieshout, Hoofdstraat daarna Herstraat.

1 Elektricien, gestopt

P & W Baetsen, Stationstraat.

1 Fotograaf, gestopt

Foto Geurts, Kerkstraat.

1 Groentenboer, gestopt

Craenmehr Fried, Gasthuisstraat daarna Herstraat.

2 Horlogerie Goud en Zilverwerken 1 gestopt, 1 wordt verder gedreven binnen de familie.

♦ H.Geurts, Kerkstraat;

♦ ***P.Litjens & ZN, v/h Herstraat nu Steenstraat.***

1 IJzerwarenhandel, gestopt

W.Verhaegh & ZN, Kranenstraat daarna Kerkstraat.

1 Kantoorartikelen, gestopt

B.A.B.Titseler-Horst, "De nieuwe boekhandel", Lambertusplein t.o. kerktoren.

6 Huishoudelijke artikelen, allen gestopt

P. G. Mooren
v.d. Beuken
HORST
EL. 73

Rijwielen
Wasmachines
Naaimachines
Radiotoestellen
Verlichtings- en
Huishoudartikelen

Centraal
Bioscoop

Bezoekt onze **WEKELIJKSE
VOORSTELLINGEN**

ZATERDAGS 3 UUR
ZONDAGS 5.30 - 8.30 UUR

glaswerk
porselein
speelgoederen
en
luxe-artikelen

HET ADRES VOOR

Mej. A. Dicks

HOOFDSTRAAT B159A - HORST

- ◆ P.G.Mooren v/d Beuken, Schoolstraat;
- ◆ Th.Siebers en Zonen, Wilhelminaplein;
- ◆ J. Geurts, Kerkstraat;
- ◆ Mej A. Dicks, Hoofdstraat naast Cuppen pedje;
- ◆ Firma J. Cuppen, Linnenstraat bij de markthal;
- ◆ Fa J.M. v/d Munckhof, Venrayseweg.

4 Kapsalons, 2 kapsalons kappen verder

't Bekende adres voor

knippen en scheren
Wassen, watergolven en onduleren
Permanenten - Cold Wave
en Phecoline Golf
Parfumerieën en Toiletartikelen

is bij

TH. en A. SEUREN
DAMES- EN HERENSALON - HORST

- ◆ A van Heesch-Hermans,
St. Lambertusplein;
- ◆ Jos Jansen,
Jacob Merlostraat;
- ◆ **Th. & A. Seuren,**
Veemarkt;
- ◆ **L. Kleeven, Stationstraat**
nu o.a. St. Lambertusplein.

14 Kledingzaken

- ♦ Fa Joosten-Keijzers, Wilhelminaplein;
- ♦ Fa.W.v.d.Beuken & ZN, v/h Wilhelminaplein (de Smitse);
- ♦ P.J.van Heyster-Smits, Jacob Merlostraat;
- ♦ H.Hoebbers, Hoofdstraat;
- ♦ A. Brekelmans, Wilhelminaplein; ♦ **J.Slots,**

- Kerkstraat nu Zeeman;** ♦ G. Geerarts-Coppus, Meterikseweg;
- ♦ fa Gebr. Manders, Jacob Merlostraat; ♦ **Van Well-Schreurs,**
- Steenstraat nu Scapino;** ♦ G. van Heijster, Wilhelminaplein;
- ♦ TH.Kurvers, Schoolstraat; ♦ Jos.Kunseler, Schoolstraat;
- ♦ **J.Hendriks, Wilhelminaplein nu (Jola mode);** ♦ Jan Baltussen.

3 Koperslagerij en loodgietersbedrijf, 1 gestopt

- ♦ Gebr. R. v/d Beele, Jacob Merlostraat; ♦ **Ferd. v/d Beele,**
- St.Lambertuplein;** ♦ **P. v/d Bekerom, Loevestraat nu**
- Noordsingel.**

6 Kruidenierswaren, Suikerwaren en Kolonialewaren, 4 gestopt

dus niet voor mannen!

◆ E. Joosten-Cleven, koloniale waren, Stationsstraat; ◆ L. Hezen-Poels, Jacob Merlostraat; ◆ A. Brekelmans, Wilhelminaplein; ◆ **G. Lucassen, v/h Schoolstraat daarna Wilhelminaplein nu Plus supermarkt Patronaat**; ◆ **Albert-Heijn, v/h Schoolstraat naast café Soestdijk nu Steenstraat**; ◆ Jean Camps, suikerwerken, Hoofdstraat.

3 Landbouwmachines, 1 overgenomen

Voor

VOOR BETER FRUIT

MOTORSPUITEN
VATSPUITEN
RUGSPUITEN
BESTRIJDINGSMIDDELEN

•

IS UW ADRES

Firma

Gebro **DOUVEN** HORST

Stationsstraat B 21

TELEF. 94

EEN DOUVEN-SPUIT

◆ Gebr. Douven,
motorspuiten en
bestrijdingsmiddelen,
Stationstraat daarna
Americaanseweg;

◆ **Chr. Coenders,**
landbouwwerktuigen en
motoren, Venloseweg
(nu Idiaal);

◆ **Fa J.M.v/d Munckhof, v.h Venrayseweg Horst nu**
Meterikseweg en Gebr. van Doornelaan.

7 Landbouwproducten en zaadhandel, allen gestopt

H.H. TUINDERS

Steeds uit voorraad leverbaar verse stro-paardenmest en turf-paardenmest per schip en per wagen tegen concurrerende prijs.

J. HOEIJMAKERS

LOEVESTRAAT 310 HORST (L) TELEF. 181

Voor het op contract telen van Uw pronk-stok- en stambonen en voor levering van alle land- en tuinbouwgras en klaverzaden is steeds het beste en bekende adres

•

ZAADTEELT EN ZAADHANDEL

•

H. POELS en Zn. HORST - TELEF. 48

◆ G. Beuysen, Graanhandel, meel, granen en krachtvoerders, Jacob Merlostraat v/h parkeerplaats Rabobank; ◆ J. Hoeijmakers, steeds uit voorraad leverbaar stro-paardenmest en turf-paardenmest, Loevenstraat; ◆ Fa G van Daal, landbouwproducten, groothandel, import - export, bij het station; ◆ J. Houwen, pluimveehandel, nabij rotonde Venloseweg – Meldersloseweg; ◆ H. Nelissen, zaadhandel,

Loevestraat; ♦ Jaen Verheyen, bloem-land-en tuinbouwzaden,
Kranestraat; ♦ L. Kleuskens, handel in land en tuinbouwzaden,
Kerkstraat; ♦ H. Poels en Zn, zaadteelt en zaadhandel,
Schoolstraat.

2 Lederwaren/zadelmakerij, allen gestopt

♦ Wed. Jos Lemmen-Zanders, Zadelmakerij en Stoffeerderij, Jacob Merlostraat; ♦ Lambert Geurts, Kerkstraat nu Meulendijks.

1 Opticien, gestopt

Jeanne op de Laak, v/h Wilhelminaplein en St.Lambertusplein.

2 Radiohandel en Reparatieinrichting, gestopt

♦ F.A.van Heesch, St. Lambertusplein;
♦ P.G.Mooren v/d Beuken, Schoolstraat.

4 Rijwielhandel, allen gestopt

Het is een hele toer!

om een goede merkfiets te kunnen kopen.
Juist nu leveren wij de beste merkfietsen.
Levert bij ons Uw bonnen voor rijwielen
en banden in.

Wij leveren U:
Cytus, Simplex Pon enz. Verder alle soorten
Importfietsen o. a. **B.S.A. Humber e. a. merken.**

Rijwielmagazijn „DE DUIF”
HORST - KERKHOFPAD B 112

- ♦ P.G.Mooren-v/d Beuken, Schoolstraat;
- ♦ Rijwielmagazijn “De Duif”, Kerkhofpad;
- ♦ W.Verhaegh & ZN, Kranenstraat;
- ♦ P.C.Bekkers, auto en rijwiel reparatie, Gasthuisstraat.

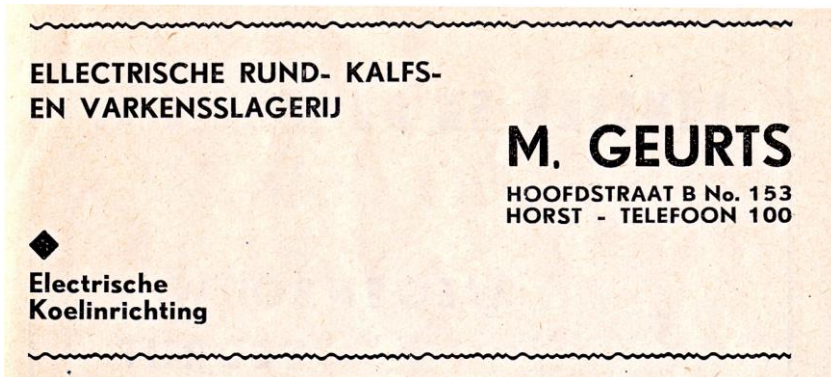
3 Schildersbedrijven, allen gestopt

♦ H.Brijers & ZN, schilder en behangwerk, Nieuwstraat;
♦ Gebr. Nelissen, schildersbedrijf, Herstraat;
♦ Wim Reijnders, schilderwerk, Stationstraat.

4 Schoenen, schoenenreperaties en handwerkschoenen, allen gestopt

- ◆ Fa J.G.Strouxks (Vissers), v/h hoek Herstraat - Jacob Merlostraat;
- ◆ G.v/d Sterren, Kerkstraat; ◆ H.Hafmans, Wilhelminaplein;
- ◆ A.Sanders, Hoofdstraat.

4 Slagerijen, allen gestopt

- ◆ L.Geurts, rund-kalfs-en varkens slagerij, Venloseweg (t.o. Machinefabriek Coenders); ◆ Jan Soberje, Loevenstraat;
- ◆ M.Geurts, Hoofdstraat; ◆ W .Kersten-Linders, Herstraat.

3 Smederijen, allen gestopt

- ◆ A.Verbruggen, hoef en landbouwsmederij, Schoolstraat;
- ◆ Fa J. Cuppen, Linnenstraat bij de markthal;
- ◆ Fa P.J. v/d Munckhof, Meterikseweg.

1 Stucadoorsbedrijf, gestopt

Gebr.Cortenbach, Venloseweg.

8 Tabaksartikelen, allen gestopt

♦ J.Hendriks,
Wilhelminaplein nu (Jola);
Da Capo, (?); ♦ L. Nelissen,
Herstraat; ♦ Jos Jansen,
Jacob Merlostraat; ♦ L.
Kleuskens, Kerkstraat; ♦
G.Coenders v/h Herstraat
daarna Steenstraat t.o. oud

gemeentehuis; ♦ J.W.M. Rubie en Zonen, Venloseweg; ♦ J.M. van Helden, Herstraat.

1 Taxi bedrijf, gestopt

J. & H. Baetsen, Stationstraat.

5 Transportbedrijven, allen gestopt

- ♦ Janssen's transportbedrijf, Meterikseweg daarna Beekstraat;
- ♦ P. J. Cuppen en Zonen, Stationstraat, (nu de Shuffle);
- ♦ Gebr.Cuppen, Venloseweg;
- ♦ M. v/d Heuvel, Herstraat;
- ♦ H.P.Verhaegh & ZN, Schoolstraat.

1 Verlichting, gestopt

P.G.Mooren v/d Beuken, Schoolstraat.

1 Visboer, gestopt

F. Schatorrie, groente- fruit en vis, Herstraat.

7 Timmerfabrieken, allen gestopt

- ◆ Gebr. J. en M. Coppus,
Meterikseweg
- ◆ Fa.G. Cuppen & Zn,
Hoofdstraat;
- ◆ Fa Gebr. J. en L. Keyzers,
Schoolstraat;
- ◆ Leo Peters, Meterikseweg;
- ◆ Gebr. A. en J. Keijzers,

Waterstraat; ◆ Gebr. Smits, Venrayseweg; ◆ G.M. Schatorje & Zn,
Americaanseweg.

4 Woninginrichting, 3 gestopt

- ◆ Antoon Geurts, v/h
Stationstraat later
Steenstraat;
- ◆ A.Duyf, Loevestraat;
- ◆ J.G. Cuppen-Kusters,
Venloseweg;
- ◆ **Th.Herraets, Jacob
Merlostraat.**

1 Wasserij, gestopt

Wed. Everaerts, Venrayseweg.

6 Fabrieken, allen gestopt

- ◆ N.V.Zuid-Nederlandsche Kantfabriek, kantfabriek, Americaanseweg;
- ◆ M Rutten, textielfabriek, achter café de Beurs;
- ◆ W. Soberje, koek en suikerwerkfabriek, Gasthuisstraat;
- ◆ Jansen-van Megen, limonadefabriek, Herstraat;
- ◆ H. Frits, sigarenfabriek, Meterikseweg (v/h café Roossen Gradje);
- ◆ J.Hesen-Nelissen, stroopfabriek, Kranenstraat.

Met dank aan het kerkbestuur voor het lenen van deze feestgids en Mart van Issum voor het uitzoeken van al deze gegevens.

Opmerkingen en aanvullingen zijn welkom bij de redactie. ◀

Het Horster Mannenkoor, opgericht in 1894, viert dit jaar haar 120 jarig bestaan met een tweetal concerten op 20 en 21 december in de Merthal. Deze concerten worden gehouden met o.a. de Harmonie, Meuleveld Kinderkoor en vele plaatselijke artiesten.

MB Administratie

voor uw complete administratie

Marjo Beckers

tel. 077 - 397 17 12

e-mail: marjobeckers@hetnet.nl

AMERICA 12 OKTOBER 1944

Bewaar ons Heer!!

Hay Mulders

Zwaar bombardement op America: 12 oktober 1944 is de zwartste bladzijde uit de geschiedenis van America. Op deze dag kregen Canadese piloten volgens de vluchtrapporten van hun squadron de opdracht om "America uit te wissen, te vernietigen".

De geallieerden ondervonden bij hun opmars zware tegenstand, vooral in de buurt van Overloon. De geallieerden hadden er alle baat bij om de diverse aanvoerroutes van de Duitsers naar het frontgebied onbegaanbaar te maken. Ze hadden het vooral gemunt op kruisingen van wegen, bruggen en ook de kerktorens waren doelwit.

Op deze donderdag voerde de Canadese luchtmacht bombardementen uit op de dorpen America en Horst. Dit Canadese squadron was gestationeerd op vliegveld Welschap Eindhoven. De aanvallen werden met 8 Typhoons 1B in duikaanvallen uitgevoerd. America werd rond 14 uur 's middags getroffen, Horst was rond 16 uur aan de beurt.

De vluchtrapporten (No. 438 (Can) Squadron geven letterlijk aan:

8 x Typhoon 1B, elk uitgerust met 2 x 1000 pond bommen, met .025 staartvertraging om Amerika in duikvlucht te bombarderen E 775167.

Doel aangevallen met 16 x 1000 pond bom.

Alle bommen zijn in het doelgebied terechtgekomen. Explosies, rook en vuur, anders geen bewegingen waargenomen. Up 13.30 uur, down 14.30 uur.

Ook de squadrons 439 en 440 bombardeerden met respectievelijk 9 en 10 Typhoons America en Horst.

Typhoons op de startbaan

De lucht was die dag helder en het zicht was prima, zodat de groep (wing) recht op haar doel af kon duiken. De bommen werden vrij willekeurig over America uitgestrooid, zoals bij dit soort doelen gebruikelijk blijkt te zijn. De rapporten geven aan dat het dorp doeltreffend platgegooid is en dat vanuit de lucht te zien de spoorlijn door het dorp ook getroffen was. Op de luchtfoto's van de RAF zijn zo'n 30 bomkraters te zien. De gevolgen waren rampzalig.

D 910

Lees we bidden voor de zielert van zaliger
jan hendrik delissen
 geboren 2 Nov. 1900 te Horst
 (Widenaar van Regina Antonia Grooten)

en zijne echtgenote
antonia van veggel
 geboren 24 Dec. 1909 te Lisseel

en zijne kinderen
petronella wilhelmina huberta
 geboren 30 April 1932
wilhelmina martina
 geboren 18 Juni 1933
hubertina jacoba catharina
 geboren 18 September 1934
cijsberta christina helena
 geboren 6 November 1935

Allen omgekomen door een bomstoot op hun huis
 den 12 October 1944 te America.

Een gedachtenig gesin, een ijverige vader, een
 zorgvuldige echtgenote, gekweekte kinderen, hoop
 voor de toekomst — en in een dag alles weg,
 behalve het eijerig ontzet, dat voor mogelijk naar
 ons velle beest.

De grafsteun van de Requiemmis leest ons dat het
 lot van niet wordt vergeeten, maar alleen ver-
 schied en dat, terwijl het huis der stouderde ind-
 lingsche in zijn veld, voor de bezetting een
 eenzige woning bereid werd in den hofstad. Beroep
 van alle mensche vergeet, die in deze ruime stou-
 den doel zijn geweest, zien en sta op naar — of
 personen zij reeds het gescheit der Engels en
 Hallen. Bidden wij voor hen.

Althachtigt Mart van Jans, ik betrouw op U
 Othachtigt Mart van Maer, wese mijn heil

In America kwamen 9 mensen om, waaronder (bijna) het hele gezin Delissen (vader, moeder en 4 kinderen- Leentje, Dientje, Mientje en Nelly). Alleen het jongste kind, zoon Frans van 5 jaar oud, bleef in leven. Hun huis, pand E31, lag op de hoek Hoebertweg / Hofweg.

Ook het woonhuis van Boëms Piet werd zwaar getroffen. Ook hier vielen doden.

Bidprentje Fam. Delissen

De Zusters van de Goddelijke Voorzienigheid, die zich sinds 1926 in de oude pastorie hun klooster hadden gevestigd, maakten deze oorlog van dichtbij mee. In hun oorlogskroniek beschrijven zij deze 12^e oktober als volgt:

Van ca. 1 tot 3 uur granaten, waarvan de eerste dichtbij insloeg, een scherf kwam door het kapelraam, dan door de muur, door de deur, langs het hoofd van een zuster en kwam op de trap terecht.

Om 3 uur vliegtuigen, die ± 26 bommen op America gooiden, 6 ervan kwamen rond het klooster terecht, in de kelder was het of het hele huis op ons neerkwam, de angst voor instorting was heel groot, kalk en gruis kwamen tot in de kelder, de wanhopige angstkreten van de oude en zieke mensen was niet om aan te horen, ofschoon de zusters allen moed en troost inspraken. Er waren veel huizen getroffen en ingestort, De mensen die er woonden en niet getroffen waren, kwamen weer bij ons een schuilplaats zoeken... Een familie zat van boven tot onder vol tonnemoes, dat op hun neer was gekomen: het was nogal een aardig luchtje..

Klooster America – de witte vlekjes tonen de granaatinslagen.

Toen het rustig werd, werden de getroffenen, de doden, in beddenlakens gewikkeld en naar hier gebracht en naast elkaar in de spreekkamer op de grond gelegd, waar ze enige dagen gelegen hebben, daar men niet buiten durfde om ze te begraven, toch konden ze er niet blijven liggen, zodat mijnheer kapelaan met een paar onderduikers een massagraf groeven, bij invallende duisternis, en ze daar naast elkaar inlegden, er waren veel doden die nacht.....

De kelder was reeds ingericht om het H. Sacrament te plaatsen. En toch had het kelderleven iets voor, ondanks de angst, de schrik en het plaatsgebrek. Ieder morgen de H. Mis waaronder allen de H. Communie ontvingen, door de dag vermaakte vaak een kleuter van 2 tot drie jaar de oudjes, met zijn druk gebabbel, zelfs 's morgens onder de H. Mis kroop de kleine vaak tot bij de priester en trok eens heel voorzichtig aan het kazuifel van de priester, en neuriede soms heel parmantig de liedjes: daar bij die molen.... en ouwe taaie.... De moeder vond het erg, maar de kapelaan zei: we zullen het maar beschouwen, als een gezongen mis....

14 Dagen en nachten brachten we door in ons keldertje met ± 26 mensen uit America en omstreken en daarbij de zusters en de kapelaan.

Het dak van het huis en alle ramen waren kapot, zodat bij die regen en de sneeuw het huis droop van alle nattigheid. Alleen de keuken en de kelder waren bewoonbaar... De hele was, was in de modder geraakt, we konden het werk heus niet meer af en vroegen om hulp in Blerick. Twee dappere vrijwilligers hadden de moed door de vuurlinie te voet naar hier te komen. Ze hebben ons buitengewoon goed geholpen, maar met het eten was het een hele puzzel, geen bakkers meer om brood te bakken, dat was dus ons werk. Des morgens na de H. Mis mengde de kapelaan de deeg, de hele dag stond het in de bakoven en was 's avonds nog niet gaar, daarom maakten we er maar brij van, de mensen waren met zijn allen buitengewoon tevreden en waren zeer dankbaar. Die dankbaarheid uitte zich nog na de oorlog....

Zo'n 15 á 20 personen, die gevlucht waren in de kelder bij Jac Schoeber, hadden ongelooflijk veel geluk toen de bom die bij hen binnendrong, niet ontplofte !

Beide bakkerijen in het dorp waren onbruikbaar, het klooster kreeg, naast granaatinslagen ook 2 voltreffers en enkele bommen kwamen vlak bij de kerk terecht.

Er werd een groot stuk uit de kerk geslagen en de toren die aan de zgn. Evangeliekant stond werd compleet verwoest (zie foto) .

In de voorgevel van de huidige St. Jozefkerk is nog steeds goed te zien welk gedeelte overeind is gebleven. De verwoeste toren is nooit meer herplaatst.

Ook Horst werd die dag zwaar getroffen: er vielen bijna 30 doden te betreuren.

Daags daarna, op 13 oktober, werd America al vroeg in de ochtend opnieuw door granaatvuur bestookt. Het doel was

deze keer de spoorlijn, die flink beschadigd werd.

Bewaar ons Heer!! Dat moeten de mensen van America en Horst die dagen gedacht hebben. ◀

Bronnen:

Oud Horst in het nieuws – Loe Derix.

Vergaete dudde dát noëjts miër – Hesen en Janssen

Informatie Hans Steenmetz.

Archief Werkgroep Oud America.

HERMKENS
GLAS & SCHILDERWERKEN V.O.F.

Broekhuizen • Tel: 077 - 463 14 95 • info@hermkensvof.nl

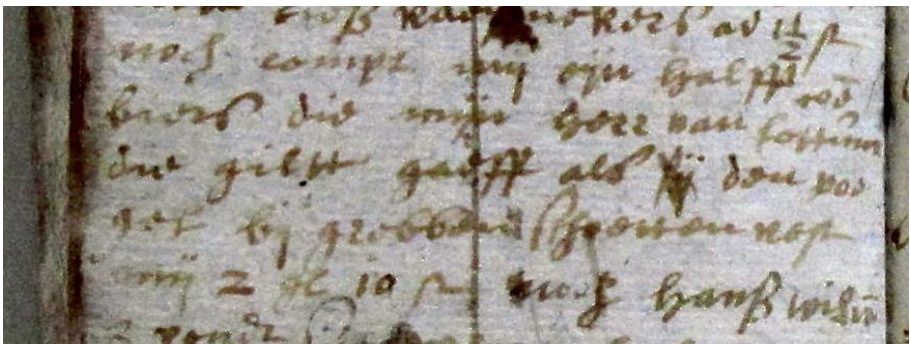
ES
BETERE SCHILDER

SCHUTTERIJ GRUBBENVORST BESTOND AL IN 1637

Huub Hendrix

In het boek " van Baersdonck tot Lovendaals Reuveld ", uitgegeven ter gelegenheid van het 100 jarig bestaan van de Grubbenvorster schutterij St. Jan, wordt melding gemaakt van het bestaan van een Grubbenvorster gilde. Het betreft hier het zogeheten St. Antonius en St. Sebastianus gilde. Door het ontbreken van benodigde archiefbescheiden bij uitgifte van het jubileumboek in 2000 werden deze gilden of broederschappen alleen in hun functie als broederschap en in een kerkelijke context beschreven. Ook vermeldt men dat van een "teerdag" bij het Grubbenvorster gilde of broederschap niets is gebleken. Huub Hendriks toont middels dit gedegen artikel aan dat de Grubbenvorster schutterij al in de 17e eeuw bestond.

Een teerdag was een jaarlijkse feestelijke bijeenkomst die een schutterij hield op de dag van hun patroonheilige. Door het gemis van de benodigde archiefbronnen kon men tot nu toe te Grubbenvorst het bestaan van een schutterij voor de 20ste eeuw niet aantonen. Immers hiervoor zijn gegevens nodig omtrent **het schieten van de "vogel"**. De Grubbenvorster herbergier Hendrick den Cuijper schrijft in zijn rekenboekjes allerlei posten op van uitgaven en vooral inkomsten. Bij het lezen van een rekenboekje van Hendrick de Cuijper ontdekten we iets in een passage uit 1637. Het niet in zijn mooiste schrift geschreven aantekening bevat de benodigde gegevens en het bewijs dat men te Grubbenvorst al in 1637 over een **schutterij** beschikte

Detail uit 1637 in een van de rekenboekjes van Hendrick den Cuijper.

“Noch compt mij eijn halff toen biers die mijn herr van Lottum (een van twee plaatselijke twee heren van Grubbenvorst) die gilt gaeff als sij den voegel bij Grebben schoetten rest mij 2 gulden 10 stuivers.”

Een veel voorkomend verschijnsel bij gilden is het bestaan van een oude gilde (afdeling met oudere leden) en een afdeling bestaande uit de jongere leden. Deze laatste werd ook vaak de “jongesellen” genoemd. In het algemeen waren de oude leden bij het St. Antonius en de jongere leden bij de afdeling met de naam St. Sebastianus gilde aangesloten. Het vogelschieten was vooral populair bij de jongeren van het St. Sebastianus gilde. De voorlopige veronderstelling is dat we de jongere leden als een afdeling van het oude St. Antonius gilde kunnen beschouwen. In deze context is het ook te verklaren waarom we geen gildemeesters van het St. Sebastianus gilde aantreffen. Als toetje krijgen we uit het rekenboekje van de herbergier ook nog de begeerde vermeldingen van de teerdagen van het Grubbenvorster gilde onder ogen. Deze vonden jaarlijks plaats in de winter op 20 januari, de feestdag van hun patroonheilige Antonius.

Als bevestiging van voorgaande theorie zien we in het rekenboekje van de herbergier dat op 20 januari (St. Antonius dag) 1645 het Antonius en Sebastianus gilde gezamenlijk hun teerdag hielden. Het jaar hierna, zoals we kunnen zien, werden de jongeren niet expliciet vermeld, de herbergier noemt ze gildebroeders. Dat de teerdag gehouden werd op St. Antonius is geen bewijs dat de jongere leden van St. Sebastianus hierbij afwezig waren.

Detail uit 1646 uit een van de rekenboekjes van Hendrick de Cuijper.

Anno 1646 op S. Antoniss daegh (20 januari) die gieltt broers al hijr getertt doen vierdehalff toen biers gedroncken die toen coest vieff gulden und eijn ton van pastoers toennen is mer als 3 fanen toe groedt ad 12 stuivers und twe furren in die groette keltt gestaekt tot daet daett seer nae daegh waess und eijn pondt kerssen verbrandt voir (vuur) en kerssen (kaarsen) 3 gulden ende daet bier beloept 15 gulden 12 stuivers.

In 1651 duurde de teerdag zelfs twee dagen, de herbergier noteerde “und des anderen daegh als die gielt die rest vant bier dronck daett sij den daegh niett utt cregen”.

Anne 1648 op Saamintz
 Daegs die givelt broed al byt
 gerdet Doen vierdohalft toon
 broed gedroncken die toon
 coest viijft gilden vnd oijn ton
 van papoerd tooman 20 m²
 ald 3 fanon toe groede ad 12 st
 vnd toe furren Indie groette
 kelt gepoort toe daer dacht
 hier nae Daegs coest vnd oijn
 vande kersten verbrandt van
 en kersten 3 gl ende daer
 bier beboeyt — 150 gl 12 st

Als slot moeten we nog opmerken dat deze teerdagen, vaak de enige ontspanning in die tijd, ten onterechte de indruk kunnen wekken dat het gilde alleen bestond uit een feestvereniging. De leden hadden echter ook vele sociale verplichtingen: kerkelijke, maar ook met betrekking tot het lief en vooral het leed van hun mede gildeleden. ◀

¹ RHCL Maastricht, Schepenbank Grubbenvorst inventarisnummer 3437

² Idem, inventarisnummer 3445

HUISARTS KAREL HEIJS

De belevenissen van een huisarts in Meerlo en omliggende dorpen

Herm Huijs en Arnold Jacobs

Karel Heijs is geboren op 5 februari 1917 te Gennep. Zijn ouders zijn Hendrik Heijs en Maria Weijers. Vader Heijs is van professie architect. Het gezin telt 5 jongens, waarvan Karel de oudste is. Op 23 december 1953 huwt hij te Lichtenvoorde met Truus Bosch. Hij overlijdt op 20 februari 1993 te Venlo.

In 1935 gaat Karel Heijs geneeskunde studeren te Utrecht. Tijdens de Duitse bezetting slaagt hij in 1942 voor zijn kandidaatsexamen, maar weigert de loyaliteitsverklaring van de Duitsers te ondertekenen. Vervolgens wordt hij tewerkgesteld in een kliniek in Oost-Pruisen, waar hij onder moeilijke omstandigheden medisch werk moet verrichten. Als de Russen in aantocht zijn en de Duitse staf wegvlocht, wordt hij zelfs directeur van de betreffende kliniek.

Uiteindelijk studeert hij in februari 1947 af.

Dat de studie twaalf jaar heeft geduurd is te wijten aan de mobilisatie en de Duitse bezetting.

Een maand na zijn afstuderen vertrekt hij als legerarts naar Nederlands-Indië om er zijn dienstplicht te vervullen.

Drie jaar later keert hij terug.

In oktober 1950 neemt hij de praktijk van dokter Verstraelen in Meerlo over. Tot zijn patiëntenkring behoren niet alleen de inwoners van de voormalige gemeenten Meerlo en Wanssum, maar ook veel inwoners uit Broekhuizen, Broekhuizenvorst en Lottum.

Zijn vrouw Truus verzorgt de apotheek en de administratie.

Als hij visite moet rijden, komt het regelmatig voor dat de dokter tegen etenstijd bij de mensen de deksels van de kookpot optilt om te

kijken wat er in zit en regelmatig vraagt hij dan of hij mee mag eten. Hij kent iedereen en is kind aan huis.

Hij bouwt een naam op als een dokter die zeer gemoedelijk met zijn patiënten omgaat. Hij spreekt de patiënten in het dialect aan en voor hem is iedereen gelijk, man of vrouw, rijk of arm.

Zo is het zijn gewoonte om iedereen die hem bezoekt – ongeacht zijn of haar werkelijke naam – aan te spreken met Jan of Nelleke. Huismoeders noemt hij steevast Moeke.

Op zekere dag moet hij op visite bij de familie H. in Tienray. Het is in die tijd de gewoonte, dat men niet aan de voordeur aanbelt, maar gewoon achterom de woning binnen loopt. Men komt dan eerst in een aanbouw [berghok] van de woning en vandaar gaat men de keuken binnen en zo verder. Zo ook dokter Heijs bij de familie H. De dokter ziet dat H. naar een varken staat te kijken dat achter in de berging ligt. Hij loopt er ook naar toe, zegt goede middag tegen H. Rustend met zijn armen op het muurtje kijkt ook dokter Heijs naar het varken dat op de grond ligt. H. zegt: 't Verke vret nie. Dokter Heijs merkt op: Daan zaal hej wel aan de schiet zien, waarop H. verbaasd reageert: Hoe wette gej daat, binde gèj daan viearts. Nie, zegt de dokter, ik bin huusarts.

Als in het gezin van dokter Heijs het vierde kind geboren wordt, gaat vader Heijs trots het kind bij de gemeente aangeven. Als arts weet hij, dat de ambtenaar van de burgerlijke stand kan vragen om het kind te tonen, om te laten zien of het een jongen of een meisje is. Dokter Heijs komt het gemeentehuis binnen en zegt dat hij aangifte van een geboorte komt doen. Verbaasd kijkt de ambtenaar van de burgerlijke stand naar de dokter en vraagt of hij het kind heeft meegebracht. Ja, zegt de dokter, dan kun je het tussen de benen kijken en weet je welk geslacht het is. Ook de andere ambtenaren – er werken dan vier ambtenaren op het gemeentehuis – horen dat en willen dat ook wel zien. Heel voorzichtig haalt de dokter de doek waarin het kind gewikkeld is weg en in plaats van een kind komt er een fles cognac met borrelglasjes te voorschijn. Alle vier de ambtenaren schieten hartelijk in de lach, feliciteren de dokter en genieten van de door hem aangeboden borrel.

In 1958 gaat dokter Heijs met zijn vrouw op vakantie naar Italië. 's Avonds laat arriveren zij in het dorp Pavia. De auto, een grote

Amerikaanse slee, wordt op de markt geparkeerd en in de omgeving wordt naar een hotel gezocht, waar ze de nacht kunnen doorbrengen. In een smal steegje dat uitmondt op de markt vinden ze een hotel. Op de vraag of hier nog een kamer vrij is waar ze kunnen slapen wordt door de gerant met weinig enthousiasme gereageerd, maar ze krijgen toch een kamer onder in het hotel toegewezen. Niet direct een slaapkamer om naar huis te schrijven. Vochtig en weinig of geen uitzicht naar buiten. De vrouw van de dokter vraagt: Moeten we hier de nacht doorbrengen? Och, zegt de dokter het is maar voor een nacht en dan zien we verder. Tegen de gerant zegt hij, ik ga even mijn auto halen, die op de markt staat geparkeerd. Terug bij het hotel gekomen parkeert de dokter de auto bij de hoofdingang. De gerant schrikt en kijkt verbaasd naar de auto. Zo'n grote auto had hij nog nooit gezien. Dat moeten toch wel belangrijke mensen zijn die hier komen overnachten. De gerant helpt mee de koffers uit de auto halen en brengt hun naar een slaapkamer helemaal boven in het hotel. Een slaapkamer met een prachtig uitzicht op de stad. Hoe een auto een persoon status kan geven!

Op vakantie in Noorwegen parkeert dokter Heijs zijn auto in Oslo voor een gebouw van een consulaat. Hij heeft zijn auto nog maar net geparkeerd of een wacht, die voor het gebouw staat, komt aanlopen en maakt de dokter duidelijk dat hij zijn auto hier niet mag parkeren. De parkeerplaatsen zijn alleen bestemd voor de mensen van het consulaat. Nu moet je weten, dat de dokter al jaren consul van de KNVB is om voetbalterreinen te inspecteren en om te verklaren of er wel of niet op voetbal mag worden. Hij is in het bezit van een pasje waarop staat, dat hij daartoe bevoegd is. De dokter trekt zijn portemonnee, haalt het pasje er uit waarop het woord "consul" staat en laat dat aan de wacht zien. De wacht kan alleen het woord consul lezen en zegt oké. De dokter mag zijn wagen laten staan.

Op 1 januari 1982 stopt hij als huisarts en op 9 januari is de afscheidsreceptie te Meerlo.

Karel Heijs is verder actief geweest als beschermheer van fanfare Eendracht te Meerlo.

Zijn toespraken bij de uitreiking van de prijzen voor de carnavalsoptochten zijn prachtige voordrachten. Hij krijgt in februari 1982 van carnavalsvereniging De Vöskes als eerste inwoner de hoogste plaatselijke carnavalonderscheiding de Orde van de Zilveren vos.

Karel Heijs overlijdt 20 februari 1993 in het ziekenhuis te Venlo na een kortstondige ziekte. De uitvaart vindt plaats op 24 februari 1993 om 10.00 uur in de parochiekerk Joannes de Doper te Meerlo, waarna de crematie plaatsvindt.

Zes jaar na zijn overlijden wordt op 23 april 1999 een messing kunstwerk "oneindig nieuw leven" van kunstenaar Rien Evers uit Maashees op de hoek van de Hoofdstraat met de Mgr. Jenneskensstraat onthuld door mevrouw Heijs als hommage aan dokter Heijs. Het beeld heeft twee abstracte figuren van spelende kinderen, een jongen en een meisje (Jan en Nelleke). Verder is er een kronkelende slang om de staf te zien, een verwijzing naar het symbool van de geneeskunde. ◀

Bronnen:
Dagblad voor Noord-Limburg januari 1982
Theo Vliegenberg, Meerlose huisarts stopt na 31 jaar
Dagblad voor Noord-Limburg 22 februari 1993
E-3 journaal april 2 april 1999

WOUTER KEIJMAN

Gesneuveld in Broekhuizen

Jeu Derikx

Wouter Keijman, zoon van Manus Keijman en Maria de Bijl, werd geboren op 23 februari 1916 te Rhenen. Soldaat van de 3^e compagnie, 3^e bataljon van het 26^e regiment infanteristen Gesneuveld 10 mei 1940 in kazemat G 162 even ten zuiden van Broekhuizen, op 11 mei op kerkhof te Broekhuizen begraven en enige tijd later herbegraven in familiegraf op kerkhof te Rhenen.

Wouter loste met twee dienstkameraden Antoon Brands uit Rotterdam en Arnold Willems uit Overloon de wacht af in kazemat G162 te Broekhuizen. In de vroege ochtend kwam pastoor van Doorn nog een praatje maken en hij werd gewaarschuwd dat de hel los zou barsten. Toen klonk een roep “Ze zijn er!”. Van achter brouwerij de Vriendenkring op de Arcense oever renden de Duitsers naar de maasoever. De mitrailleur van kazemat G 162 begon te ratelen. Vooralsnog haalde geen enkele Duitse rubberboot de

Broekhuizense oever. De Duitsers raakten ingeschoten. Wat Wouter en zijn kameraden niet wisten was dat vanuit Lottum geen weerstand werd geboden. Zo kon het gebeuren dat de Duitsers plotseling achter kazemat G 162 waren... heeft de bemanning zich niet over willen geven? Of zijn ze koelbloedig neergeschoten? We weten het niet... Dood in elkaars armen zijn ze gevonden. De loop van de mitrailleur was door oververhitting opengebarsten. In de laatste trommel zaten nog maar drie patronen.

Monument: De plaat, die in mei 1978 in de muur van het kerkhof is ingemetseld, is waarschijnlijk de originele deur die destijds de kazemat afsloot. Op de deur staan de namen van de drie gesneuvelde militairen 10 mei 1940. Antoon Brands – Wouter Keijman en Arnold Willems.

Kazemat G 162

Monument De Kazematdeur aan kerkhofmuur

Herbegravenis Wout Keijman op Ereveld de Grebbeberg te Rhenen.

Wout Keijman sneuvelde 10 mei 1940 in een kazemat bij de slag om Broekhuizen. Hij werd begraven in familiegraf te Rhenen. Op 5 mei 2014 werden de stoffelijke resten opgegraven en het graf geruimd. Op donderdag 22 mei 2014 werd Wout

Keijman onder grote belangstelling met militaire eer herbegraven op Ereveld de Grebbeberg te Rhenen. Het was een heel indrukwekkende gebeurtenis. Zoals de aalmoezenier het zo mooi verwoorde. Hij heeft zijn leven voor onze vrijheid gegeven en vindt nu de eeuwige rust op deze plek. Naast de nabestaanden en genodigden was wethouder Paul Driessen van de gemeente Horst aan de Maas, Hans Steenmetz van de Oorlogsgravenstichting Noord-Limburg en enkele kennissen van de nabestaanden uit Broekhuizenvorst aanwezig.

22 mei 2014 Ereveld Grebbeberg (St.HKBB Jeu Derikx)

Het ouderlijk graf met daarin Wouter Keijman zou geruimd worden. Mede door de inzet van Hans Steenmetz en Jeu Derikx is Wouter Keijman herbegraven op de Grebbeberg.

Nog dit jaar wil de Historische Kring Broekhuizen Broekhuizenvorst twee monumenten realiseren om de slachtoffers van de twee verongelukte Britse bommenwerpers tijdens de Tweede Wereldoorlog te herdenken.

Voor de te bouwen vliegtuigmonumentjes is de Historische Kring op zoek naar bouwmaterialen, zoals liefst wat oudere stenen, zand, stoeptegels, bandjes, 2 betonplaten minimaal 1 meter bij 1 meter en dergelijke. Kunt u helpen? Laat dit dan weten via de mail jeuderikx@hotmail.com of bel Jeu: 077 - 4632 94.

DE INSCHATTENDE OOGOPSLAG ALS HISTORISCHE SENSATIE

Jorgen Dinnissen

Stammen we allemaal af van Karel de Grote? Ja, uit onderzoek blijkt dat de meeste blanke 'homo sapiens' uit Europa afstammen van deze koning die twaalfhonderd jaar geleden leefde. Sensationeel? Voor mij niet.

Ik weet niet hoe het u vergaat maar meestal voelen mijn voorouders, van meer dan drie generaties geleden, nauwelijks als dichtbij of behorend tot mijn familie. Meestal zijn ze vreemden voor mij. Meestal raken hun dromen, tranen en angsten mij niet.

Een paar weken geleden liep ik, tijdens een lange wandeltocht, in een omgeving die ik niet kende. Ik realiseerde me dat wandelen me het dichtst bij mijn voorouders brengt van 100, 500, 1.200, 2.000 of 10.000 jaar geleden.

Aantal jaar geleden	Gebeurtenis
100	Grootouders geboren
500	Renaissance in Noord-Europa
1.200	Karel de Grote
2.000	Romeinen in Nederland
10.000	Eerste landbouwers

Oog in oog met gouden masker. In het graf staan van Toetankamon (rond 1333-1323 voor Christus) in de Vallei der koningen in Egypte was indrukwekkend. De vallei mooi afgelegen tussen bergen. Wat een hitte. Wat een stof. Wat een kleine grafkamer heeft hij gekregen vergeleken met al zijn voorgangers.

In de voetsporen van Patton. Vele honderdduizenden Fransen en Duitsers hebben, in de Eerste Wereldoorlog, geschuld in en gevochten vanuit fort Douaumont in de buurt van Verdun in

Frankrijk. Vier jaar lang werd dit fort dagelijks beschoten en lieten de vijanden elkaar 'weissbluten'. Voor generaal G.S. Patton (1885-1945) was dit de plek van 'folley of defensive warefare'. Een plek waar velen stierven om iets te houden wat gemakkelijker behouden had kunnen worden met 'attacking'.

In de hand hebben. In het schijnsel van een lamp kijken naar de slijtsporen van graan op een vuurstenen sikkels van zeventienduizend jaar oud. Ooit zat deze steen vast in een greep van hout en werd deze gebruikt voor het afsnijden van halmen graan.

Kijken met de ogen, woorden en beelden van een ridder uit 1219. Tussen 2002 en 2006 is de Engels-Normandische biografie van Willem de Maarschalk (1147-1219) vertaald in modern Engels. Het is een klein wonder dat het enige manuscript de eeuwen overleefd heeft. Willem was de ridder die er persoonlijk voor gezorgd heeft dat de Fransen weggejaagd werden uit Engeland en dat de Magna Carta herbevestigd werd. De koning werd beperkt in het uitoefenen van zijn macht: *"No free man might be imprisoned, dispossessed, outlawed, banished, or otherwise ruined without lawful judgement."*

Ik kwam, ik zag en ik overwon. Wat een genot om de zelfverzekerde woorden van Julius Caesar (rond 100 tot 44 voor Christus) te lezen in zijn 'Commentarii de Bello Gallico'. Zijn verslag – sommigen zeggen 'zijn zelfpromotie' – over de verovering van wat nu Zwitserland, Frankrijk, België, Engeland, Nederland en Duitsland is. Een spannend boek over echte veldslagen.

Martelende vijftien minuten. Er lijkt geen einde te komen aan de eerste vijftien minuten van de film 'Saving Private Brian'. Zo moet de landing eruit gezien hebben op de stranden van Normandië in Frankrijk. De 'fog of war' door de ogen van soldaat Brian in de Tweede Wereldoorlog. Levensecht. Geen overzicht. Veel water. Veel doden.

Eetbare brandnetel kroketten. Recept uit de pre-historie: *"De bladeren tot een dikke brij koken. De brij mengen met eieren, melk en meel. Kroketten eruit kneden. Bakken op een bakplaat."* Ze smaakten goed. Ze vergaten er alleen bij te vertellen dat brandnetels vochtafdrijvend zijn. Lees: je moet er veel van plassen.

Niet artefacten, niet boeken, niet muziek en niet eten brengt me dicht bij mijn voorouders. Geen film en geen documentaire brengen me dicht bij mijn voorouders.

Wandelen brengt me het dichtst bij mijn voorouders. Stof op het pad. De roep van het lijf om water en eten. De beperkingen van het (wandelede) lijf. Nooit precies weten wat er om de volgende bocht te wachten staat. Vreemden. Mensen die je inschattend aankijken met een blik van angst, voorzichtigheid en onderzoek. Honden. Blaffende honden. Ergens in je hoofd weten waar thuis is. Naar de zon kijken voor oriëntatie. Naar de lucht kijken voor regen. Waar zou ik kunnen schuilen als ...

Wandelenderwijs beschouwd is ons leven de afgelopen 10.000 jaar niet veranderd. ◀

Bronnen

Afstamming van Karel de Grote. Onderzoek:

<http://phenomena.nationalgeographic.com/2013/05/07/charlemagnes-dna-and-our-universal-royalty/>

Pre-historisch eten: <http://ijzertijdboerderij.wordpress.com/2007/06/28/prehistorisch-eten/>

NYUL2-01

Een boring om nooit te vergeten

Xavier van Dijk

Een knalboring. Ditmaal niet Rinke Timmerman, maar mijn onvolprezen oud-collega Eckhart Heunks, die alweer ettelijke jaren geleden letterlijk een knalboring (en een bijna-dood-ervaring) had. Hieronder volgt zijn verslag.

Een grauwe maandagochtend half negen Nijmegen West. Een triest ogend terrein tussen het slachthuis, een goederenspoor en een slooprijp pand betreft de boorlocatie. De eerste varkens worden net aangeleverd. Een grauwe motregen is juist overgegaan in een gestage plensbui als de jongens van Sialtech met hun boormachine arriveren. De kaarten van de Klic worden nog eenmaal door Laurens en mij bekeken, de eerste boorlocatie wordt bepaald. Eerst 60 cm met de mechanische boor om de puinlaag te breken. Dan verder met de Edelman om te checken op leidingen, voor de zekerheid... Met de guts alvast even naar het maagdelijke Romeinse niveau op 2 meter. Ziet er goed uit. OK, laat de mechanische boor maar zakken. Al 30 seconden later wordt ons een prachtig profiel getoond. Wauw, da's nog eens mooi zo'n mechanisch boorprofiel en dat zo snel! Alleen wat doen die witte sliertjes rook daaronder bij dat gat? Ik denk nog even; goh dat die grond nog zo warm kan worden van zo'n boring, kijk 1 seconde later naar de gezichten van de boorjongens, en heb precies 0,5 seconde om een stap terug te doen:

MMBBBBBBHHHAAAAAAAAAAAAAMMMM

Een brullende steekvlam van 8 meter hoog knalt uit de grond. Wij schieten weg van dit oergeweld. TJU,TJU, TJU, GGGGVVVVVVRRRRRRD... een leiding, een leiding. Even later weer een steekvlam, nog hoger. SHHHHHIIIIIIITTTTTT, heel Nijmegen zonder stroom. Na een paar minuten volledige vertwijfeling en nog vaag hopen op te ontwaken uit een niet zo leuke droom (of Ralf Inbar aan te treffen met een goeie bananasplitgrap), besef ik vaag dat er iets moet gebeuren. Politie om de veiligheid op gang te brengen, NUON om zo snel mogelijk de stroom er af te

halen, de gemeente om weet ik veel wat. Gedoe, gedoe, winkelalarms gaan overal af, flats verduisterd, stoplichten zwart, computers uit, niets doet het zonder stroom, schade, schade, schade, ik wou dat ik hier heel ver weg vandaan was en ga als vanzelf met mijn rug naar de stad staan. Vier uur later, doodmoe in de auto gestapt, na 14 jaar vrolijk geboord te hebben nu helemaal gebroken van één boring. Mijn eerste mechanische boring nota bene. Dit nooit meer, en dat wens ik iedereen toe, want de gevoelde doodsangst was wel heel oprecht en suddert nu vier weken laten nog steeds lichtjes na.

Wat ging er mis? De Klic was gedaan, de kaarten waren binnen en gecheckt. Maar waar gewerkt wordt, worden fouten gemaakt en in dit geval is de kaart waarop de bewuste kabel stond door ons stomweg verkeerd gelezen. Eén van de lijntjes op de kaart bleek achteraf niet de linkerzijde van de straat te zijn, maar de rechterzijde. De 10 KV-kabel die na 2 uur graven zichtbaar werd en zo'n beetje door de helft was geboord, stond netjes op de NUON-kaart. We hadden de boorlocatie niet beter kunnen uitmeten.

Daarnaast hadden we precies een jaar geleden in hetzelfde gebied geboord met een handboor, wat maar ten dele lukte, vandaar dat we nu terugkwamen met een mechanische boor. De kracht van deze boor is niet te vergelijken met die van een handboor. Waarschijnlijk hebben we vorig jaar misschien wel meerdere keren een leiding geraakt en zijn toen gestopt. Een mechanische boor stopt niet! Die ervaring, inclusief mogelijke gevolgen, ontbrak en het optimisme, gevoed door de boorervaringen van een jaar geleden vierde hoogtij.

Hoe nu verder? Een goede Klic-melding is meer dan kaarten verzamelen en in het veld checken. Doe de melding op tijd, zet voorafgaand aan het veldwerk (!) alle leidingen op een overzichtskaart en laat die controleren. Ga bij mechanisch boren in geval van twijfel niet met een boor voorboren, maar voorgraven. Dit staat vaak ook genoemd in de Klic-voorwaarden die bij de kaarten wordt meegestuurd. Lees die voorwaarden! Bovendien zijn er bij verschillende kabel-en-leidinginstanties specialisten die gebeld kunnen worden om in het veld te assisteren (namen en telefoonnummers staan ook in de voorwaarden). Nog beter voor iedereen is het om in geval van twijfel gewoon helemaal niet te boren. Laat je wat dat betreft ook niet misleiden door je

wetenschappelijke nieuwsgierigheid ('alles voor de wetenschap en vervolgens sterven in het harnas', nou na zo'n knal ben je van die heroïek ook snel genezen).

Nog dit: onder andere naar aanleiding van onze bijna doodervaring (ja maar zo was het dus wel hè!) in Nijmegen is het Veiligheids- en Gezondheidsplan op het punt van Klic-melding nader gespecificeerd. Lees dit grondig door en handel er naar!!! N.B. voortaan houdt RAAP zich letterlijk aan de Graafcode.

Enfin, hopelijk komt het over en leren we met zijn allen toch nog wat van deze boring. ◀

**- meer dan 100 bieren -
HET CAFÉ MET GEVOEL VOOR
BIER MET 'N TRADITIE**

**Venrayseweg 94, 5961 AJ Horst
Telefoon (077) 398 30 09**

LEZINGEN en EXCURSIES

De verslagen van de lezingen en excursies worden na de lezing of excursie op de website van het LGOG kring Ter Horst geplaatst. Met ingang van deze uitgave vermelden wij alleen de omschrijving met een verwijzing naar de website www.lgogterhorst.nl. Mocht u niet in de gelegenheid zijn de website te raadplegen, dan kunt u contact opnemen met de secretaris.

2014

8 januari 2014 Bezoek aan de St. Hubertuskerk te Hegelsom

29 januari 2014 Lezing: Lezing "Bisschop Frans Schraven" door de heer Vincent Hermans en mevrouw drs. Marja Grim

12 maart 2014 Jaarvergadering en film: "Horst 1961" De film "Horst 1961" is gemaakt in opdracht van "Jong Nederland" en "Scouting" Horst.

29 maart 2014 Algemene ledenvergadering van het LGOG in het gemeentehuis van Horst aan de Maas met als middagprogramma een bezoek aan museum De Locht.

5 april 2014 Voorjaarsexcursie basiliek en synagoge Meerssen, NAVO-complex Cannerberg

9 april 2014 Lezing "De Joden in Midden Limburg" door de heer Mr. H. van der Bruggen

2 juli 2014 Avondwandeling Meterik, onder begeleiding van de heer Jeu Tacken

BOEKBESPREKING

DORP AAN DE FRONTLINIE

Oorlogsdagboek van Piet van Els

Wim Moorman

Ik ben weer naar onze verlaten woning geweest. Aan de weg bij Lommen stond een schildwacht, die ons de toegang tot onze woning belette. Ik zag van onze binnenplaats een auto afrijden. Hij had onze wasketel en een kinderledikant bij ons opgeladen. Een andere soldaat kwam uit onze woning en toonde een zijner kameraden een onzer schilderstukken, welke hij uit de lijst gesneden had. Uit alle woningen zag men sjouwen met beddegoed, ledikanten, matrassen, meubels.'

De Duitsers de *bad guys*, de geallieerden de *good guys*: dat is het geïdealiseerde, zwart-witte beeld van de Tweede Wereldoorlog. Dat zich tussen zwart en wit nog allerlei schakeringen bevinden, wordt voor het gemak wel eens vergeten. Wie het oorlogsdagboek van Piet van Els (Wanssum 1897 – Wanssum 1958) leest, raakt doordrongen van het bestaan van grote grijze gebieden. Het dagboek van de bedrijfsdirecteur van Landbouwbelang Wanssum nuanceert het gekoesterde beeld: niet alle Duitsers zijn slecht, niet alle geallieerden zijn goed. Zo zijn de soldaten uit bovenstaand fragment die Van Els woning leegroven, anders dan misschien gedacht, geen Duitsers maar Engelsen. En als Van Els na zijn deportatie naar Duitsland binnen twee dagen alweer terug is in Wanssum, is dat mede te danken aan de welwillendheid die hij hier en daar ontmoet bij Duitse autoriteiten. Daar staat overigens ook een hele hoop tegenover dat het bestaande beeld wél bevestigt: de gruwelijke omstandigheden in de wagons waarin de bij razzia's opgepakte Noord-Limburgers naar Duitsland worden vervoerd, het meenemen door de Duitse Wehrmacht van allerlei privébezittingen ('*2 rijwielen met luchtbanden, 3 rijwielen met volle banden, 1 kartouw, 1 ketting, 2 beddelakens, 5 kippen, 1 zaag, 1 bijl, ± 3000 kg. kolen, briketten, brandhout, 1 trechter, 2 varkens elk 90 kg.*'), sigaretten en chocola uitdelende *Tommy's*, uiterst behulpzame en meelevende Amerikanen en Engelsen.

Dorp aan de frontlinie

Oorlogsdagboek van Piet van Els

Het oorlogsdagboek van Piet van Els werd bijna zeventig jaar na dato door kleinzoon Peter Fasol geredigeerd, van een passende context voorzien en in april van dit jaar in boekvorm uitgegeven. Het bestrijkt de periode tussen september 1944 en juni 1945. Een periode waarin het leven van Van Els, zijn echtgenote en hun tien kinderen volledig op zijn kop kwam te staan. Een greep uit de elkaar snel opvolgende gebeurtenissen: opvang van geëvacueerden en onderduikers, Duitsers op de terugtocht die de grote silo van het Landbouwbelaag tot ontploffing brengen, deportatie naar Duitsland gevolgd door een onverwacht snelle

terugkeer, bevrijding door de Engelsen, Wanssum in de frontlinie, evacuatie naar achtereenvolgens Oploo, Vortum-Mullem en Oirlo, maandenlang wachten op de terugkeer naar de leeggeroofde woning in Wanssum. Van Els beschrijft het allemaal, meestal nuchter en zakelijk, soms emotioneel. Dit laatste is bijvoorbeeld het geval wanneer hij verhaalt over zijn deportatie. In niets verhullende termen schetst hij de mensonterende toestanden tijdens het transport van honderden Noord-Limburgse mannen naar Duitsland. Ook het dilemma waarvoor hij op een gegeven moment tijdens dat transport komt te staan – vluchten dan wel zijn gewond geraakte neef bijstaan –, maakt hij knap navoelbaar. Schrijnend om te lezen is verder hoe weinig welkom Van Els en zijn gezin zich voelen op de eerste vier adressen waar ze als evacués verblijven.

Dat Van Els zijn dagboek niet laat eindigen bij de bevrijding maakt het des te interessanter. Zo wordt nog maar eens bevestigd dat restauratie van de vooroorlogse verhoudingen hoge prioriteit genoot na de bevrijding. Als op 22 december 1944 (nauwelijks een maand na de bevrijding) regionale landbouwautoriteiten in Horst vergaderen, tekent Van Els uit de mond van Leonard Debije, de pastoor van Hegelsom en latere pastoor-deken van Horst, op: 'We

behoren het verenigingsleven katholiek op te bouwen. Het oude systeem van katholieke organisatie dient te verrijzen met tijdelijk karakter. Eenheidsbonden mogen voorlopig niet gesteund worden.'

Na de publicatie van het dagboek van Piet van Els hoeven de (regionale) geschiedenisboeken niet te worden herschreven. Maar *Dorp aan de frontlinie* bevat meer dan voldoende waardevolle aanvullingen op en nuanceringen van het bestaande beeld om de uitgave te rechtvaardigen. ◀

Peter Fasol [samenstelling, interviews en eindredactie], Dorp aan de frontlinie. Oorlogsdagboek van Piet van Els. 104 p. ISBN 978 94 625 4814 5. € 14,50. Verkrijgbaar in de boekhandel, via webwinkels en via <http://www.fasol.nl/oorlogsdagboek>

Zaerumse Kunst en Monumentjes met een verhaal

Het fiets en wandelseizoen is weer begonnen. Sevenum is een groen dorp met veel fiets- en wandelroutes. Langs de verschillende routes staan vaak kunstobjecten en monumentjes. Jaarlijks verschijnen er in het dorp of in het buitengebied langs wandel- en fietsroutes nieuwe objecten die het waard zijn om nader bekeken te worden. De Groengroep en Knopenlopgroep hebben hieraan een grote bijdrage geleverd. Juist die verschillende objecten maken het wandelen en fietsen tot een waar genoegen.

Veel Sevenumse kunstobjecten (met een grote of een kleine K), door beroepskunstenaars, amateurs of kinderen gemaakt en enkele monumentjes zijn in dit boekje opgenomen, er wordt vermeld waar het object te zien is, wie de maker is, in welk jaar het object geplaatst is en tevens wordt er verdere achtergrondinformatie gegeven.

Als men zijn ogen goed de kost geeft, dan is er in Sevenum nog heel wat moois te zien en te ontdekken. Een groot aantal objecten die buiten of in openbare ruimten te zien zijn, worden in dit boekje nader beschreven. Tevens worden enkele objecten onder de loep genomen die niet of niet meer in het openbaar te zien zijn, maar waaraan een bijzondere herinnering verbonden is.

Het boekje "Zaerumse Kunst en Monumentjes met een verhaal" wordt uitgegeven in A5-formaat en omvat 84 pagina's. Zwart-wit

foto's illustreren de tekst. De omslag is in kleurendruk. Dit is de zesde uitgave in de serie "Zaerum Vrujer", een reeks boekjes waarin de rijke Sevenumse volkscultuur beschreven wordt. ◀

Het boekje is verkrijgbaar door € 10 over te maken op girorekening 13.87.745 t.n.v. P. Verstegen, Mulderstraat 26, 5975 VZ Sevenum, onder vermelding van "Zaerum Vrujer 6" en uw volledig adres. Het boekje wordt dan z.s.m. thuisbezorgd. Nel Verstegen-Maessen, 077-4671809.

CURSUS GENEALOGIE

HOBBY-GILDE HORST E.O.

Deze cursus Genealogie zal u, onder leiding van een ervaren genealoog, de handvatten bieden om uw eigen familiegeschiedenis in kaart te brengen. In 10 bijeenkomsten van 1,5 tot 2 uur wordt u de kennis en vaardigheid bijgebracht die voor zo'n onderzoek nodig zijn: 3 bijeenkomsten in september, daarna 1 per maand tot en met april, met daarnaast 2 excursiedagen (1 dag in oktober Stadsarchief Venlo en 1 dag in februari Rijksarchief (Maastricht, Den Bosch of zelfs Den Haag, afhankelijk van de behoefte van de deelnemers).

Heb je een computer nodig? Nee, maar wel zijn heel veel archieven al jaren bezig om hun gegevens te digitaliseren (waardoor de originele stukken opgeborgen kunnen blijven en dus minder lijden) en te publiceren op internet of DVD. Aan de andere kant: alléén met de computer is ook niet mogelijk. Je zult af en toe naar het archief moeten, eenvoudigweg omdat niet alles is gedigitaliseerd en ook niet alles gedigitaliseerd zal worden.

In de eerste drie bijeenkomsten verkrijgt de deelnemer de nodige kennis en praktische vaardigheid om het onderzoek naar zijn familiegeschiedenis te kunnen starten. Voor de daarop volgende bijeenkomsten is een programma gemaakt, maar daar kan al naar gelang de behoefte van de deelnemers, van worden afgeweken. Daarnaast wordt vanaf de derde dag ruimte ingepland voor het bieden van oplossingen voor problemen waar de deelnemers bij hun onderzoek tegenaan lopen. ◀

Voor meer informatie en / of opgave: www.hobbygilde.nl of tel. 077 398 8915

Programma + activiteiten 2014/2015

17 september: Lezing, Jan Strijbosch over “Het vroegere boerenleven”

27 en 28 september: Tweedaagse excursie Wallonië

5 november: Lezing, Willibrord Rutten over “Geschiedenis Limburgse kolenmijnen”

17 december: Lezing

28 januari 2015: Lezing

11 maart 2015: Jaarvergadering

8 april 2015: Lezing

11 april 2015: Eendaagse excursie.

Wintercursus: Literatuur in Limburg

di 20 januari 2015: Lou Spronck, Literatuur in Limburg

di 3 februari 2015: Rob Molin, Bertus Aafjes

di 10 februari 2015: Peter Winkels.

BESTUUR LGOG KRING TER HORST

Voorzitter:

Dhr. drs. M.P.G.M. van den Munckhof, (Marcel)
Harrie Driessenstraat 3, 5961 TT Horst. Tel: (077)3981833
vdmunckhofm@gmail.com

Secretaris en vice-voorzitter:

Dhr. P.J.T. Vissers, (Jan)
Hertog Willemlaan 16, 5961 TK Horst. Tel: (077)3984140
secretariaat@lgogterhorst.nl

Penningmeester:

Dhr. P. Jakobs R.T., (Peter)
De Pelslap 7, 5961 LP Horst. Tel: (077)3985242
peter.jakobs@ziggo.nl

Lid:

Mw. W.J.G. Seuren-Keijsers, (Mien)
De Donckstraat 41, 5975 AB Sevenum. Tel: (077)4671443
pwa.seuren@home.nl

Lid:

Dhr. ing. P.J.M. Jakobs, (Pieter)
Gastendonkstraat 15, 5961 JW Horst. Tel: (077)3986873
lgog@lgogterhorst.nl

Lid:

Dhr. A.H. Snellen (Arie)
Nieuwe Baan 6, 5865 AN Tienray. Tel: (0478)692196
arie48@ziggo.nl

Lid:

Dhr. drs. X.C.C. van Dijk (Xavier)
St. Josephstraat 18, 5961 GM Horst. Tel: (077)4654354
x.van.dijk@raap.nl

Verspreiding convocaten/persberichten:

Dhr. drs. W.J. Moorman, (Wim)
Meterikseweg 153, 5961 CV Horst. Tel: (077)3981606
wim.moorman@hetnet.nl